

2.1. Introducción

No capítulo anterior estudamos a realidade macroeconómica galega do ano 2005; neste ímonos centrar na estrutura e na dinámica do tecido produtivo de Galicia e máis na política industrial das diferentes administracións públicas.

Primeiramente, achegarémonos á dimensión das empresas galegas (en aspectos como o número de empregados, a distribución por provincias e tipo de actividade) baseándonos fundamentalmente en datos obtidos do INE (DIRCE). Trataremos tamén neste epígrafe do crecemento do número de empresas galegas e da forma xurídica que adoptan.

No apartado seguinte analizaremos a situación económico-financeira das empresas galegas, a partir dos datos proporcionados polo IGE a través da Central de Balances de Galicia.

Despois, analizaremos as enquisas industriais (de empresas e de produtos) do INE, dúas enquisas do sector servizos (referidas ao comercio polo miúdo e o sector turístico) e diversos indicadores de conxuntura.

Centrarémonos logo na enquisa de investigación científica e desenvolvemento tecnolóxico (I+D), na de innovación tecnolóxica e na de indicadores de alta tecnoloxía.

Despois abordaremos o estudo do sector público empresarial en Galicia, analizando a súa relevancia en emprego e investimentos. Por último, referirémonos á política industrial en Galicia, contemplada desde unha triple perspectiva: da Unión Europea, da Administración Central e da Administración Autonómica.

2.2. Estrutura e dinámica empresarial galega.

Neste apartado achegarémonos á estrutura e á evolución do tecido produtivo galego co estudo das empresas galegas segundo o número de traballadores, os sectores de actividade ou a condición xurídica, de acordo coa información subministrada polo Directorio Central de Empresas (DIRCE) do INE. Esta información combina, na elaboración das estatísticas de empresas, os datos da Seguridade Social cos procedentes das retencións do IRPF, o imposto de actividades económicas e os de Rexistro Mercantil, someténdoo a un itinerario de tratamentos de depuración, harmonización e integración co obxecto de obter maior fiabilidade. Os datos refírense á situación a día 1 de xaneiro de cada ano e non inclúen as empresas dos sectores agrario e pesqueiro nin os servizos administrativos das administracións públicas (aunque si as empresas públicas).

Empresas activas, por sector económico e comunidade autónoma. 2005

■ Cadro 2.1

	Sector económico				
	Total	Industria	Construción	Comercio	Resto de servizos
Cataluña	567.019	52.968	78.782	144.622	290.647
Andalucía	464.179	32.891	51.862	146.943	232.483
Madrid	456.175	27.577	55.863	104.255	268.480
C. Valenciana	329.334	30.625	43.999	93.944	160.766
Galicia	185.722	14.984	26.422	55.399	88.917
Cast. e León	159.196	12.929	25.384	45.634	75.249
Pais Vasco	157.539	14.747	23.251	39.525	80.016
Canarias	128.020	6.364	15.291	37.112	69.253
Cast. A Mancha	118.396	13.130	21.275	34.874	49.117
Aragón	90.005	8.210	13.893	23.621	44.281
Baleares	87.024	5.415	14.300	20.477	46.832
Murcia	85.110	7.643	12.652	25.389	39.426
Asturias	68.175	4.392	9.074	18.942	35.767
Extremadura	61.898	5.105	8.269	21.085	27.439
Navarra	40.730	4.096	6.301	10.385	19.948
Cantabria	36.561	2.374	5.379	9.823	18.985
A Rioxa	21.598	2.849	3.056	6.046	9.647
Ceuta e Melilla	7.448	173	532	3.383	3.360
España	3.064.129	246.472	415.585	841.459	1.560.613

Fonte: INE, DIRCE

O cadro 2.1 recolle a distribución por sectores económicos e comunidades autónomas das empresas que figuran no DIRCE ao comezo do ano 2005. Sobrancearemos os seguintes aspectos:

■ O crecemento no número de empresas no último ano foi no total español do 4,13%, por riba do incremento de Galicia (2,62%).

■ Cataluña é a que maior número de empresas acolle, atendendo ao emprazamento da súa sede central, cun 18,5% do total español; o segundo lugar ocúpao Andalucía (15,15%) e o terceiro Madrid (14,90%). Entre estas tres comunidades concentran case a metade (un 48,5%) do total de empresas de España, dúas décimas máis que no ano anterior.

■ Galicia segue a ser a quinta comunidade por número de empresas, cun peso relativo no total español do 6,06% (porcentaxe lixeiramente inferior -nunha décima- á do ano anterior e pouco menor que a da poboación galega no Estado en 2004: 6,37%).

■ Ao redor da metade das empresas (47,9% en Galicia e 51,2% no total estatal) pertencen ao sector “resto de servizos”, no que figuran as empresas do sector de servizos diferentes das comerciais. Case a terceira parte do total das empresas son comerciais (29,8% en Galicia e 27,5% no total estatal). Conxuntamente, as empresas do sector servizos supoñen máis de tres de cada catro empresas que figuran no DIRCE, tanto en Galicia (77,7%) como en España (78,8%).

A análise comparativa da distribución sectorial de empresas en Galicia e España do cadro 2.2 e a evolución do último cuatrienio no cadro 2.3, permite ás persoas interesadas o estudo máis polo miúdo.

Distribución das empresas. Por sectores económicos⁽¹⁾. Galicia/ España. 2003-2005

■ Cadro 2.2

Sector	2003		2004		2005	
	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España
Industria	8,6	8,8	8,3	8,4	8,1	8,0
Construción	13,8	12,8	14,0	13,3	14,2	13,6
Comercio	30,9	28,7	30,3	28,1	29,8	27,5
Resto de servizos	46,7	49,7	47,4	50,2	47,9	50,9

Elaboración propia

(1) En porcentaxe de cada sector sobre o total de empresas

Fonte: INE, DIRCE

Evolución do número total de empresas. Galicia e España. 2001-2005

■ Cadro 2.3

	2001	2002	2003	2004	2005
Galicia	167.732	165.726	174.077	180.977	185.722
España	2.645.317	2.710.400	2.813.159	2.942.583	3.064.129

Elaboración propia

Fonte: INE, DIRCE

No cadro 2.4, presentamos a evolución das empresas en Galicia -con desglose provincial- e máis no estado desde 1995. Galicia ten a primeiros do ano 2005 un 6,1% do total estatal de empresas que figuran no DIRCE, porcentaxe unha décima inferior á do ano anterior. A provincia da Coruña concentra agora un 41,5% das empresas galegas e a de Pontevedra o 34% polo que tres de cada catro empresas galegas pertencen a unha desas provincias.

■ Cadro 2.4

Distribución das empresas. Por provincias. Galicia/España. 1995-2005

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	% G/E
1995	61.647	19.678	19.085	46.980	147.390	2.301.559	6,4
1996	63.865	20.254	19.779	48.597	152.495	2.384.711	6,4
1997	64.946	20.545	20.076	49.494	155.061	2.438.830	6,4
1998	66.313	20.945	20.370	50.955	158.583	2.474.690	6,4
1999	63.167	21.267	20.598	52.013	157.045	2.518.801	6,2
2000	69.381	21.825	20.959	53.907	166.072	2.595.392	6,4
2001	70.021	21.865	21.136	54.710	167.732	2.645.317	6,3
2002	66.276	21.942	21.215	56.293	165.726	2.710.400	6,1
2003	71.748	22.396	21.560	58.373	174.077	2.813.159	6,2
2004	74.809	22.479	22.118	61.571	180.977	2.942.583	6,2
2005	77.023	23.122	22.452	63.125	185.722	3.064.129	6,1

Elaboración propia

Fonte: INE, DIRCE

No último ano aumentou o número de empresas nas catro provincias de Galicia, e fíxoo en maior medida nas da Coruña (2,97%) e Lugo (2,86%) mentres que foron menores as subas de Pontevedra (2,52%) e, moi especialmente, de Ourense (1,51%).

A distribución nas provincias galegas -e nos totais galego e español- do número de empresas segundo a condición xurídica no último cuatrienio pódese ver no cadro 2.5, que reflicte que:

■ Cadro 2.5

Empresas segundo condición xurídica, por provincias. Galicia/España 2001-2005

		Total empresas	Persoas físicas	Sociedades anónimas	Sociedades de respons. limitada	Sociedades colectivas	Sociedades comanditarias	Comunidades de bens	Sociedades cooperativas	Asociacións e outros tipos	Organismos autónomos e outros
A Coruña	2001	70.021	47.115	1.817	15.861	10	1	841	421	3.849	106
	2002	66.276	43.244	1.757	16.195	7	1	813	403	3.771	85
	2003	71.748	46.366	1.765	17.787	8	1	822	420	4.430	149
	2004	74.809	47.613	1.739	19.160	8	1	866	404	4.865	153
	2005	77.023	47.935	1.736	20.596	8	0	926	391	5.279	152
Lugo	2001	21.865	15.710	314	4.347	0	0	1.140	179	143	32
	2002	21.942	15.559	300	4.548	0	0	1.175	179	149	32
	2003	22.396	15.639	293	4.817	0	0	1.222	180	191	54
	2004	22.479	15.333	305	5.065	0	0	1.305	170	244	57
	2005	23.122	15.462	310	5.459	0	0	1.381	174	276	60
Ourense	2001	21.136	14.815	498	4.564	1	0	241	148	832	37
	2002	21.215	14.655	485	4.784	1	0	254	143	856	37
	2003	21.560	14.708	483	5.013	1	0	244	152	907	52
	2004	22.118	14.821	479	5.341	2	0	274	141	1.010	50
	2005	22.452	14.663	477	5.748	1	0	284	136	1.090	53
Pontevedra	2001	54.710	34.160	1.506	15.803	3	0	1.900	248	1.020	70
	2002	56.293	34.573	1.507	16.750	3	0	1.982	281	1.127	70
	2003	58.373	35.107	1.524	17.987	3	0	2.086	294	1.260	112
	2004	61.571	36.272	1.539	19.508	3	0	2.399	293	1.445	112
	2005	63.125	36.099	1.556	20.896	3	0	2.611	287	1.559	114
Galicia	2001	167.732	111.800	4.135	40.575	14	1	4.122	996	5.844	245
	2002	165.726	108.031	4.049	42.277	11	1	4.224	1.006	5.903	224
	2003	167.806	111.820	4.065	45.604	12	1	4.374	1.046	6.788	367
	2004	180.977	114.039	4.062	49.074	13	1	4.844	1.008	7.564	372
	2005	185.722	114.159	4.079	52.699	12	0	5.202	988	8.204	379
España	2001	2.645.317	1.651.265	129.349	667.441	503	127	75.503	24.210	91.386	5.533
	2002	2.710.400	1.662.183	126.529	716.542	471	117	76.631	24.867	97.501	5.559
	2003	2.813.159	1.694.543	124.468	773.151	426	112	79.248	25.679	107.559	7.973
	2004	2.942.583	1.738.456	122.579	839.958	456	114	88.737	25.557	118.413	8.313
	2005	3.064.129	1.767.265	121.441	918.449	406	100	94.898	25.801	127.414	8.355

Elaboración propia

Fonte: INE, DIRCE

■ En Galicia o maior aumento absoluto no último ano foi o das sociedades de responsabilidade limitada (3.625), mentres que as empresas propiedade de persoas físicas medran só en 129, e as sociedades anónimas en 17.

■ No último ano diminuíu o número de empresas de dúas formas xurídicas en Galicia: as sociedades colectivas e as cooperativas.

■ Se da evolución pasamos á “foto fixa”, no último ano a empresa propiedade dunha persoa física segue a ser a fórmula maioritaria de case dúas de cada tres empresas de Galicia (61,46%), aínda que segue a perder forza (1,5 puntos este ano). A segunda é a sociedade de responsabilidade limitada (28,38%), que un ano máis sube a súa porcentaxe (neste caso en un punto e sete décimas).

■ Cadro 2.6

Empresas, por estrato de asalariados e provincias. Galicia/España. 2001-2005

		Sen asalariados	de 1 a 2 asalariados	de 3 a 5 asalariados	de 6 a 9 asalariados	de 10 a 19 asalariados	de 20 a 49 asalariados	de 50 a 99 asalariados	de 100 a 199 asalariados	de 200 a 499 asalariados	de 500 a 999 asalariados	de 1.000 a 4.999 asalariados	de 5.000 ou máis asalariados
A Coruña	2001	38.084	18.807	6.606	2.966	1.982	1.116	252	129	58	15	5	1
	2002	34.388	18.542	6.728	2.976	2.031	1.134	258	135	55	16	11	2
	2003	37.609	20.205	7.152	3.042	2.097	1.137	284	120	70	15	16	1
	2004	38.746	21.431	7.550	3.197	2.202	1.180	281	128	60	16	17	1
	2005	39.898	22.185	7.643	3.300	2.215	1.237	297	142	71	16	18	1
Lugo	2001	11.293	6.712	2.219	861	498	222	38	18	3	1	0	0
	2002	11.094	6.842	2.285	890	514	252	39	19	6	1	0	0
	2003	11.159	7.178	2.290	923	528	251	37	20	8	1	1	0
	2004	10.914	7.384	2.357	962	522	261	42	24	7	5	1	0
	2005	11.234	7.541	2.455	965	552	297	44	23	7	3	1	0
Ourense	2001	11.528	6.001	1.934	844	502	229	64	17	11	5	1	0
	2002	11.377	6.141	1.967	881	507	242	63	22	9	5	1	0
	2003	11.356	6.368	2.096	870	523	246	63	21	10	6	1	0
	2004	11.432	6.707	2.224	863	532	257	63	23	10	5	2	0
	2005	11.498	6.872	2.278	899	512	284	68	25	9	4	3	0
Pontevedra	2001	26.789	15.967	5.981	2.759	1.800	1.019	240	90	50	7	7	1
	2002	27.137	16.681	6.297	2.848	1.837	1.083	247	93	56	7	6	1
	2003	27.598	17.891	6.467	2.944	1.951	1.088	256	104	54	10	9	1
	2004	28.339	19.279	7.179	3.154	2.063	1.113	257	112	55	10	9	1
	2005	29.071	19.863	7.178	3.235	2.118	1.207	260	112	61	10	9	1
Galicia	2001	87.694	47.487	16.740	7.430	4.782	2.586	594	254	122	28	13	2
	2002	83.996	48.206	17.277	7.595	4.889	2.711	607	269	126	29	18	3
	2003	87.722	51.642	18.005	7.779	5.099	2.722	640	265	142	32	27	2
	2004	89.431	54.801	19.310	8.176	5.319	2.811	643	287	132	36	29	2
	2005	91.701	56.461	19.554	8.399	5.397	3.025	669	302	148	33	31	2
España	2001	1.408.792	692.964	259.764	126.050	86.308	48.205	12.953	5.867	3.180	744	418	72
	2002	1.425.332	716.914	271.764	131.666	89.840	50.595	13.468	6.190	3.276	815	466	74
	2003	1.459.938	760.515	285.651	136.679	93.823	51.619	13.486	6.402	3.540	878	550	78
	2004	1.500.396	818.149	303.783	143.417	98.245	53.267	13.470	6.650	3.590	945	592	79
	2005	1.574.166	850.367	310.787	145.443	100.211	56.260	14.394	7.003	3.817	967	630	84

Elaboración propia

Fonte: INE, DIRCE

No cadro 2.6 ofrecemos a distribución das empresas por estrato de asalariados nas provincias galegas -e nos totais galego e máis estatal- no último cuatrienio. O predominio no tecido produtivo das pequenas empresas e das microempresas queda ben claro á vista de que:

■ Ao redor da metade das empresas galegas (49,4%) non teñen asalariados (51,4% en España) e un 60,05% das que teñen algún non pasan de dous empregados (57,07% en España, 2,8 puntos menos que en Galicia).

■ As empresas que empregan a 20 ou máis traballadores en Galicia (4.210) supoñen un 2,27% do total de empresas galegas e as de España (83.155) son un 2,71%.

O cadro 2.7 explicita a porcentaxe de empresas que teñen asalariados en Galicia e no Estado desde 1995. Subliñaremos que:

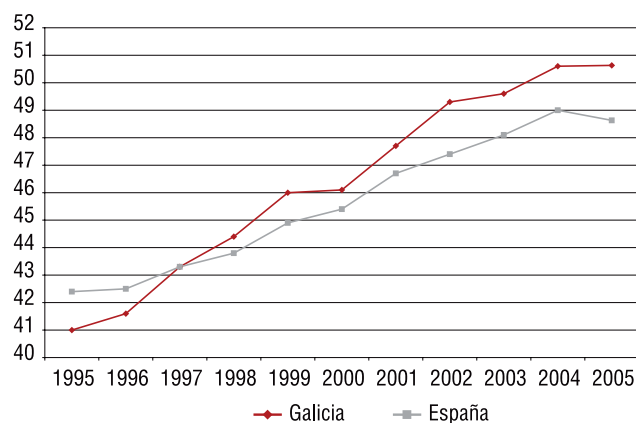
- A porcentaxe de Galicia en 2005 é igual á do ano anterior e sitúase (despois da continua suba desde 1996) no maior valor da última década.
- A porcentaxe de Galicia estivo sempre por riba da estatal desde 1998; no último ano, o diferencial é de dous puntos (catro décimas máis que no anterior).

Porcentaxe de empresas que teñen asalariados. Galicia/España. 1995-2005

■ Cadro 2.7

	Galicia	España
1995	41,0	42,4
1996	41,6	42,5
1997	43,3	43,3
1998	44,4	43,8
1999	46,0	44,9
2000	46,1	45,4
2001	47,7	46,7
2002	49,3	47,4
2003	49,6	48,1
2004	50,6	49,0
2005	50,6	48,6

Elaboración propia
Fonte: DIRCE

O número de empresas de cada un dos estratos de asalariados en Galicia e España figura no cadro 2.8. Na comparanza das porcentaxes Galicia-España apréciase que a participación relativa de Galicia no total español só é maior que a correspondente á nosa poboación (6,37%) nos tramos de menos asalariados (1-2) mentres que son especialmente pequenas no estrato de máis asalariados e nos situados entre 100 e 1000 persoas empregadas.

Unha información máis polo miúdo das empresas con asalariados é a que figura no cadro 2.9, que recolle a porcentaxe de empresas por estrato de asalariados en Galicia e no Estado nos últimos seis anos. Compróbase que en 2005 só no primeiro estrato -de un a dous asalariados- as empresas galegas superan en porcen-

taxe ás do total do estado, unha décima menos no segundo e vaise abrindo a diferenza (en termos relativos) a prol de España nos catro estratos seguintes a medida que vai subindo o tamaño do cadro de persoal.

Cadro 2.8

Número de empresas, por estrato de asalariados. Galicia/España. 2005

	Total Empresas	Sen asalariados	de 1 a 2 asalariados	de 3 a 5 asalariados	de 6 a 9 asalariados	de 10 a 19 asalariados	de 20 a 49 asalariados	de 50 a 99 asalariados	de 100 a 199 asalariados	de 200 a 499 asalariados	de 500 a 999 asalariados	de 1.000 a 4.999 asalariados	de 5.000 ou máis asalariados
Galicia	185.722	91.701	56.461	19.554	8.399	5.397	3.025	669	302	148	33	31	2
España	3.064.129	1.574.166	850.367	310.787	145.443	100.211	56.260	14.394	7.003	3.817	967	630	84
% Galicia/España	6,1	5,8	6,6	6,3	5,8	5,4	5,4	4,6	4,3	3,9	3,4	4,9	2,4

Fonte: INE, DIRCE

Cadro 2.9

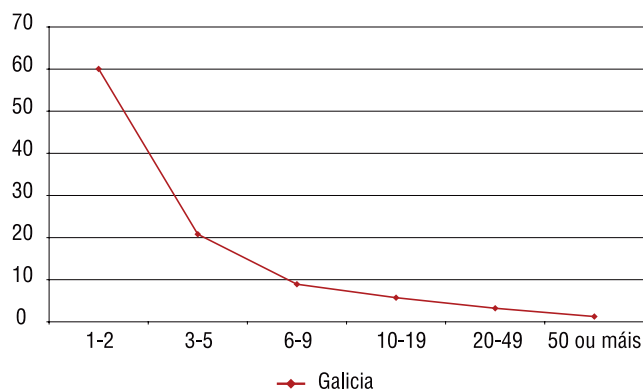
Porcentaxe de empresas. Por estrato de asalariados⁽¹⁾. Galicia/España. 2000-2005

	Galicia						España					
	1-2	3-5	6-9	10-19	20-49	50 ou máis	1-2	3-5	6-9	10-19	20-49	50 ou máis
2000	59,5	21,1	8,7	6,1	3,4	1,2	56,6	20,9	9,2	7,2	4,2	1,9
2001	59,3	20,9	9,3	6,0	3,2	1,3	56,0	21,0	10,2	7,0	3,9	1,9
2002	59,0	21,1	9,3	6,0	3,3	1,3	55,8	21,1	10,2	7,0	3,9	1,7
2003	59,8	20,8	9,0	5,9	3,2	1,3	56,2	21,1	10,1	6,9	3,8	1,9
2004	59,9	21,1	8,9	5,8	3,1	1,2	56,7	21,1	9,9	6,8	3,7	1,8
2005	60,1	20,8	8,9	5,7	3,2	1,3	57,1	20,9	9,8	6,7	3,8	1,8

Elaboración propia, a partir dos datos do DIRCE

(1) Calculado sobre o total de empresas que teñen algún asalariado

Porcentaxe de empresas por estrato de asalariados en 2005

2.3. Situación económico-financeira das empresas galegas

A información do tecido produtivo galego baseada no DIRCE complementarémola coa subministrada polo Instituto Galego de Estatística na *Central de Balances de Galicia*; nela o IGE proporciona información trimestral relativa á situación económico-financeira das empresas de Galicia desde unha dobre perspectiva:

■ Cuantitativa, mediante o subministro de información sobre a evolución a curto prazo das principais características produtivas (en termos de contas de perdas e ganancias) das empresas galegas.

■ Cualitativa, coa información sobre a evolución conxuntural do subsector industrial, baseada nas opinións do empresariado.

A *Central de Balances de Galicia* é un sistema de información de base empresarial que xestiona unha mostra do tecido produtivo galego: o seu punto de partida son os datos do *Balance* e máis da *Conta de Resultados* tal como foron depositadas ao entregar as *Contas Anuais* nos Rexistros Mercantís da nosa comunidade autónoma. É un instrumento importante para o estudo da evolución económico – financeira das empresas que presentan as *súas contas anuais* en Galicia, que complementa a información de base rexistral coa aportada voluntariamente por empresas e a doutras fontes (como as empresas certificadores de calidade).

O último *Informe anual económico – financeiro da empresa galega* recolle datos ate o ano 2003. Para poder presentar datos máis actualizados acudimos a outro estudo da Central de Balances de Galicia: O Informe Trimestral económico-financiero; no panel de empresas que forman a mostra homoxénea estudada ofrécense datos referentes á súa actividade, investimento, financiamento, emprego, produtividade e rendibilidade.

Evolución e estrutura da conta de explotación⁽¹⁾. Galicia. 2004-2005

■ Cadro 2.10

	Anos	
	2004	2005
Ingresos de explotación (+)	13.826,37	14.033,84
Consumos de explotación (-)	11.131,56	11.295,96
VEB c.f. (=)	2.694,81	2.737,88
Gastos de persoal (-)	1.429,80	1.471,99
Soldos, salarios e asimilados	1.084,04	1.098,80
Cargas sociais	345,76	373,19
Rdo. Econ. Bruto de explotación (=)	1.265,01	1.265,90
Rdo. Neto do exercicio	607,53	645,60

(1) Datos do 4º trimestre de cada ano da mostra formada por 212 empresas; en millóns de euros.

Fonte: IGE, Central de Balances Trimestral.

No cadro 2.10 recollemos a evolución e estrutura da conta de explotación da mostra de empresas no último bienio. Sobrancearemos que no ano 2005:

- Os ingresos de explotación creceron un 1'5% e os consumos de explotación un 1'4%.
- O valor engadido bruto ao custo dos factores subiu un 1'6%.
- Os gastos de persoal creceron un 2'9%.
- O beneficio bruto de explotación estabilizouse mentres que o beneficio neto do exercicio subiu un 6'3%.

Evolución e estrutura patrimonial. Galicia. 2004-2005.

■ Cadro 2.11

	2004	2005
I). Activo fixo	5.438,06	5.682,70
Accionistas desembolsos non esixidos	0,65	0,66
Inmobilizado	5.437,41	5.682,04
Inmobilizaci3ns inmateriais	299,03	298,13
Inmobilizaci3ns materiais	3.845,44	3.956,18
Outro Inmobilizado	1.292,94	1.427,73
II). Activo circulante	4.132,52	5.149,95
Activo total	9.570,58	10.832,65
I). Pasivo fixo	6.082,05	6.366,71
Recursos propios	3.415,64	3.704,84
Acredores a l/p	2.265,23	2.228,30
Provisi3ns para riscos e gastos l/p	401,18	433,57
II). Pasivo circulante	3.488,53	4.465,94
Pasivo total	9.570,58	10.832,64

“(1) Datos do 4º trimestre de cada ano da mostra formada por 212 empresas; en millóns de euros.”

Fonte: IGE, Central de Balances Trimestral.

O cadro 2.11 mostra a evoluci3n e estrutura patrimonial da mostra homoxénea de empresas da Central de Balances Trimestral de Galicia no último bienio. Subliñaremos os seguintes trazos:

- No tocante ao investimento, a forte suba do activo circulante (24´6%), que quintuplica á do activo fixo (4´5%).
- No apartado do financiamento, os recursos propios presentan unha taxa inter-anual positiva do 8´5% e os recursos alleos medran case o dobre (15´8%).

Evoluci3n do indicador de confianza industrial (ICI)

■ Cadro 2.12

Período	ICI
3T-2004	10,64
4T-2004	8,46
1T-2005	3,41
2T-2005	6,86
3T-2005	0,49
4T-2005	7,29

Fonte: IGE. Central de Balances Trimestral

No cadro 2.12 presentamos informaci3n cualitativa da evoluci3n conxuntural do sector industrial galego de acordo coas opini3ns do empresariado nos seis últimos trimestres, sintetizadas no *indicador de confianza industrial*, que se calcula como media dos saldos netos das opini3ns empresariais sobre tres variables: nivel trimestral da carteira de pedidos, nivel trimestral de inventarios (cambiado de signo) e nivel de produci3n previsto para o trimestre seguinte. Subliñaremos a importante recuperaci3n do *indicador de confianza industrial* no último trimestre de 2005, no que rexistrou o mellor dato dese ano.

2.4. Análise de enquisas industriais

Neste epígrafe referirémonos aos datos que sobre o noso sector industrial figuran en tres enquisas industriais (de empresas, de produtos e de opinións dos empresarios da industria) elaboradas polo INE.

2.4.1. Enquisa industrial de empresas

A *Enquisa Industrial de Empresas* proporciona unha información interesante para o estudo das características dos distintos sectores da actividade industrial –nos niveis estatal e autonómico– e intégrase no proxecto europeo de estatísticas estruturais das empresas; os últimos datos proporcionados polo INE son do ano 2004.

Cifra de negocios⁽¹⁾ por comunidades autónomas. 2003-2004

■ Cadro 2.13

	2004	% sobre o total	2003	Variación 2004/2003
Andalucía	46.331.187	9,4	42.636.834	8,7
Aragón	22.871.302	4,6	21.544.003	6,2
Asturias	11.440.122	2,3	10.637.403	7,5
Baleares	3.520.839	0,7	3.256.378	8,1
Canarias	6.918.135	1,4	6.568.253	5,3
Cantabria	6.662.555	1,3	6.206.698	7,3
Castela e León	29.893.121	6,0	28.347.889	5,5
Castela A Mancha	20.274.967	4,1	18.140.168	11,8
Cataluña	123.951.082	25,0	115.706.787	7,1
C. Valenciana	53.720.779	10,8	50.467.428	6,4
Extremadura	4.535.722	0,9	3.884.170	16,8
Galicia	29.489.069	6,0	28.021.097	5,2
Madrid	56.382.181	11,4	52.869.206	6,6
Murcia	12.036.184	2,4	11.224.899	7,2
Navarra	16.031.785	3,2	14.222.206	12,7
País Vasco	46.531.650	9,4	42.169.586	10,3
A Ríoxa	4.775.753	1,0	4.347.039	9,9
España	495.366.433	100	460.250.044	7,6

(1) En miles de euros

Fonte: INE, "Encuesta industrial de empresas"

No cadro 2.13 presentamos a participación de cada comunidade autónoma na cifra de negocios total estatal; sobrancean Cataluña (25%), Madrid (11'4%) e a Comunidade Valenciana (10'8%); conxuntamente, supoñen un 47'2% da cifra de negocios total do sector industrial en España. A participación galega no agregado estatal do ano 2004 (6%) é bastante menor que no ano 2003 (6'5%) debido a que o crecemento galego da cifra de negocios industrial nese ano (5'2%) quedou moi por baixo da suba media estatal (7'6%) e moi especialmente das catro comunidades nas que esa suba no último ano rebordou o 10%: Extremadura (16'8%), Navarra (12,7%), Castela-A Mancha (11,8%) e País Vasco (10,3%).

No cadro 2.14 podemos ver que nas tres variables analizadas o peso relativo de Galicia no total estatal en 2004 estivo no intervalo do 6% ao 6,2%, sendo (como en todos os anos do cadro) o máis baixo o da cifra de negocios e o máis alto o das horas traballadas; as tres variables quedan nun nivel semellante ao que acada

o total de empresas galegas no conxunto do Estado e lixeiramente por baixo da participación da poboación galega no total estatal (6'37% a 1-1-2004).

**Evolución do peso de Galicia no total estatal nas principais variables da industria⁽¹⁾.
2001-2004**

■ **Cadro 2.14**

	Persoas ocupadas	Horas traballadas	Cifra de negocios
2001	6,0	6,1	5,8
2002	6,2	6,3	6,2
2003	6,2	6,2	6,1
2004	6,1	6,2	6,0

Elaboración propia

(1) Datos en porcentaxe de Galicia sobre o total de España

Fonte: INE, "Encuesta industrial de empresas"

Ese mesmo cadro permite unha visión dinámica da participación de Galicia no total estatal nesas tres variables de 2001 a 2004; subliñaremos os seguintes aspectos:

■ En 2004 baixou a importancia relativa de Galicia no conxunto estatal en dúas variables, anque de forma moi lixeira.

■ Na análise comparativa dos datos de 2001 e 2004, aumenta a participación galega no total español nas tres variables, facéndoo con maior intensidade na cifra de negocios.

■ **Cadro 2.15 Principais variables económicas da industria galega, por agrupacións de actividade. 2003-2004**

Agrupación	Importe neto da cifra de negocios ⁽¹⁾		Gastos de persoal ⁽¹⁾	
	2003	2004	2003	2004
1 CNAE: 10, 11, 12, 13, 14, 23. Industrias extractivas e do petróleo, enerxía e auga	4.348.313	4.623.995	338.964	323.260
2 CNAE: 15, 16. Alimentación, bebidas e tabaco	5.432.876	5.586.895	508.838	532.173
3 CNAE: 17, 18, 19. Industria téxtil, confección, coiro e calzado	1.471.359	1.681.018	296.240	298.093
4 CNAE: 20. Madeira e cortiza	1.652.095	1.685.345	213.209	218.962
5 CNAE: 21, 22. Papel, edición, artes gráficas e reprodución de soportes gravados	770.167	815.288	160.840	172.182
6 CNAE: 24. Industria química	1.058.439	1.078.404	94.173	94.477
7 CNAE: 25. Caucho e materias plásticas	656.863	657.997	106.713	107.100
8 CNAE: 26. Produtos minerais non metálicos diversos	1.368.410	1.476.610	274.549	285.992
9 CNAE: 27, 28. Metalurxia e fabricación de produtos metálicos	3.057.426	3.573.291	556.218	558.382
10 CNAE: 29. Maquinaria e equipo mecánico	762.613	859.566	189.701	193.538
11 CNAE: 30, 31, 32, 33. Material e equipo eléctrico, electrónico e óptico	488.567	535.174	92.083	95.706
12 CNAE: 34, 35. Material de transporte	6.629.820	6.353.784	818.620	804.772
13 CNAE: 36, 37. Industrias manufactureiras diversas	324.148	561.701	102.547	108.262
Total Industria	28.021.096	29.489.068	3.752.695	3.792.899

(1) En miles de euros.

Fonte: INE. "Encuesta industrial de empresas"

No cadro 2.15 presentamos a desagregación por agrupacións de actividade dos datos de dúas variables en Galicia (o importe neto da cifra de negocios e os gastos de persoal) coa finalidade de poñer a disposición das persoas interesadas no tema os datos necesarios para permitir a quen o desexe afondar no estudo da nosa estrutura industrial).

2.4.2. Enquisa industrial de produtos

Esta enquisa proporciona datos desde 1993, ano no que comeza España o proceso de adaptación ao Regulamento PRODCOM (PRODución COMunitaria) relativo á harmonización das estatísticas sobre a produción industrial nos países da UE; inclúe unha lista de produtos industriais (uns 5.000) de xeito harmonizado coa clasificación que se fai a efectos de comercio exterior na UE, para facilitar a comparación de datos de produción industrial cos obtidos nas estatísticas de comercio exterior. A estatística do ano 2005 está baseada para a parte dos bens na nomenclatura de comercio exterior da Unión Europea (a NC ou Nomenclatura Combinada, que entrou en vigor o 1 de xaneiro de 2005).

Ventas por CCAA. 2005

■ Cadro 2.16

	Millóns de euros	% respecto ao total	%variación 2005/2004
Canarias	5.019	1,4	18,2
Andalucía	39.355	10,8	15,6
Extremadura	2.632	0,7	15,2
Murcia	9.718	2,7	12,2
Castela A Mancha	15.422	4,2	9,6
Asturias	8.371	2,3	9,5
I. Baleares	1.650	0,4	9,1
País Vasco	37.707	10,4	6,5
Cantabria	5.041	1,4	5,4
Galicia	23.084	6,3	4,2
Madrid	31.217	8,6	3,6
Cataluña	88.263	24,3	3,2
C. Valenciana	39.221	10,8	2,9
Aragón	16.384	4,5	1,4
Castela e León	24.117	6,6	1,2
A Ríoxa	3.897	1,1	0,1
Navarra	12.698	3,5	-0,3
España	363.796	100,0	5,4

Fonte: INE, "Encuesta industrial de productos"

O cadro 2.16 recolle o valor da produción comercializada polas distintas comunidades autónomas en 2005. Sobrancea a concentración xeográfica en cinco comunidades (Cataluña, Comunidade Valenciana, País Vasco, Madrid e Andalucía) que axuntan case dúas terceiras partes (64,9%) do importe total das vendas do Estado. Galicia ocupa a sétima posición (despois das cinco comunidades citadas e máis a de Castela-León) e creceu 1,3 puntos porcentuais menos que o promedio estatal no ano 2005, porque a porcentaxe de crecemento das vendas de produtos industriais nese ano foi en Galicia do 4,2% mentres que no promedio estatal ascendeu ao 5,4%; na última columna do cadro pódese apreciar a clasificación de maior a menor suba das diferentes comunidades, que constata que Galicia quedou en décima posición, moi lonxe do crecemento doutras comunidades que comparten con nós o feito de estar por baixo do PIB por habitante medio da UE-25 (e que podemos velas encabezando a columna sinalada).

A visión dinámica a longo prazo da participación galega na produción comercializada –da lista de produtos PRODCOM– no conxunto do estado figura no cadro

2.17; despois da suba continuada do período 1998-2003 (a un ritmo de dúas ou tres décimas por ano) Galicia baixou no bienio seguinte (a un ritmo dunha décima porcentual por ano) a súa porcentaxe no total estatal da produción comercializada e queda en 2005 nun 6´4%, moi lixeiramente por riba da nosa participación na poboación estatal.

Evolución do peso de Galicia no total estatal da produción comercializada⁽¹⁾. 1995-2005

■ Cadro 2.17

	% Galicia / España
1995	5,2
1996	5,3
1997	5,2
1998	5,5
1999	5,8
2000	6,1
2001	6,3
2002	6,5
2003	6,6
2004	6,5
2005	6,4

Elaboración propia

(1) Lista de produtos PRODCOM

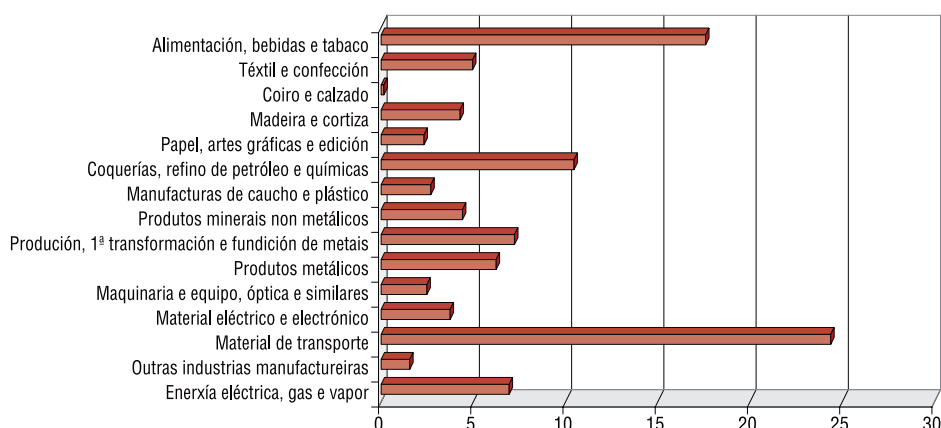
Fonte: INE, “Encuesta industrial de productos”

Valor da produción comercializada⁽¹⁾. Por grandes agrupacións. Galicia. 2005

■ Cadro 2.18

CNAE	Miles euros	%
15-16 Alimentación, bebidas e tabaco	4.391.752	17,7
17-18 Têxtil e confección	1.229.285	5,0
19 Coiro e calzado	34.448	0,1
20 Madeira e cortiza	1.070.628	4,3
21-22 Papel, artes gráficas e edición	612.112	2,5
23-24 Coquerías, refino de petróleo e químicas	2.584.533	10,4
25 Manufacturas de caucho e plástico	700.045	2,8
26 Produtos minerais non metálicos	1.101.101	4,4
27 Producción, 1ª transformación e fundición de metais	1.828.950	7,4
28 Produtos metálicos	1.528.023	6,2
29-30-33 Maquinaria e equipo, óptica e similares	648.945	2,6
31-32 Material eléctrico e electrónico	943.583	3,8
34-35 Material de transporte	6.048.074	24,4
36 Outras industrias manufactureiras	362.467	1,5
40 Enerxía eléctrica, gas e vapor	1.693.430	6,8
Total Galicia	24.777.376	100,0

Fonte: INE, Enquisa industrial anual de produtos

No cadro 2.18 presentamos a desagregación por grandes agrupacións do valor da produción comercializada galega. Constátase que tres apartados (material de transporte, refino de petróleo e alimentación, bebidas e tabaco) concentran en 2005 máis da metade (52'57%) do valor da produción comercializada de Galicia da lista PRODCOM.

O cadro 2.19 amosa a estrutura produtiva do tecido industrial galego en comparación co estatal, xa que presenta a desagregación por agrupacións en Galicia e no total de España. A comparación das porcentaxes de produción comercializada en Galicia e España que figuran neste cadro reflicte o maior peso relativo do apartado de material de transporte en Galicia (que practicamente dobra ao estatal) e no téxtil (no que multiplica por 3'6 a porcentaxe estatal), mentres que no apartado de maquinaria e equipo a porcentaxe española triplica á galega e no de coiro e calzado multiplica por oito a porcentaxe galega.

Cadro 2.19 Porcentaxe da produción comercializada⁽¹⁾. Por grandes agrupacións. Galicia e España. 2003-2005

CNAE	2003		2004		2005	
	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España
15-16 Alimentación, bebidas e tabaco	19,7	18,3	19,1	18,5	17,8	17,7
17-18 Téxtil e confección	4,7	3,9	4,9	3,5	3,0	5,0
19 Coiro e calzado	0,1	1,2	0,2	1,0	0,8	0,1
20 Madeira e cortiza	4,5	1,8	4,3	1,8	1,7	4,3
21-22 Papel, artes gráficas e edición	2,5	6,0	2,5	5,8	5,4	2,5
23.2-24 Refino de petróleo e químicas	8,1	12,8	8,9	13,5	14,6	10,4
25 Manufacturas de caucho e plástico	3,1	4,2	3,1	4,1	4,1	2,8
26 Produtos minerais non metálicos	4,5	6,4	4,6	6,2	6,3	4,4
27 Producción, 1ª transformación e fundición de metais	5,9	5,4	7,0	6,2	6,5	7,4
28 Produtos metálicos	5,9	7,2	6,2	7,4	7,4	6,2
29-30-33 Maquinaria e equipo, óptica e similares	2,5	7,5	2,6	7,3	7,0	2,6
31-32 Material eléctrico e electrónico	3,5	4,3	3,9	4,4	4,3	3,8
34-35 Material de transporte	28,5	15,5	27,1	14,8	13,7	24,4
36 Outras industrias manufactureiras	1,6	3,2	1,3	3,1	2,9	1,5
40 Enerxía eléctrica, gas e vapor	5,0	2,6	4,3	2,5	4,5	6,8
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Elaboración propia

(1) Lista de produtos PRODCOM

Fonte: INE, Enquisa industrial de produtos

O cadro 2.20 é moi axeitado para a comparanza da especialización da estrutura industrial de Galicia en comparanza coa estatal, xa que amosa a estrutura produtiva do tecido industrial galego en porcentaxe de cada agrupación en Galicia sobre o total de España.

Catro agrupacións sobrancean moi especialmente no ano 2005 na nosa comunidade en comparanza coa estrutura industrial española: madeira-cortiza (16'3%), material de transporte (11,6%), téxtil (10'8%) e enerxía eléctrica (19%), as catro moi por riba da porcentaxe da media industrial (6'4%) e da participación da poboación de Galicia no total estatal (6'26% a 1-1-2005).

Se en cambio focalizamos os sectores da industria galega de menor peso en relación co total estatal –do listado PRODCOM– vese que en tres non chegan ao 3%: coiro-calzado (1'1%), papel, artes gráficas e edición (2,9%), maquinaria e equipo, óptica e similares (2,4%) e nun supéao lixeiramente (outras industrias manufactureiras: 3'3%).

■ Cadro 2.20

Sectorización por grandes agrupacións⁽¹⁾. % Galicia/España. 2000-2005

CNAE	2000	2001	2002	2003	2004	2005
15-16 Alimentación, bebidas e tabaco	6,5	6,8	6,8	7,1	6,8	6,5
17-18 Téxtil e confección	7,1	7,5	7,3	8,0	9,2	10,8
19 Coiro e calzado	0,4	0,4	0,4	0,4	1,0	1,1
20 Madeira e cortiza	17,2	16,3	17,0	16,4	16,1	16,3
21-22 Papel, artes gráficas e edición	2,8	2,7	2,9	2,8	2,8	2,9
23.2-24 Refino de petróleo e químicas	3,8	4,2	4,4	4,2	4,3	4,6
25 Manufacturas de caucho e plástico	4,1	4,3	4,6	4,9	4,9	4,5
26 Produtos minerais non metálicos	4,6	4,8	4,8	4,7	4,8	4,6
27 Producción, 1ª transformación e fundición de metais	7,1	7,4	7,0	7,3	7,3	7,4
28 Produtos metálicos	4,3	4,8	4,6	5,5	5,5	5,4
29-30-33 Maquinaria e equipo, óptica e similares	2,1	2,4	2,4	2,2	2,4	2,4
31-32 Material eléctrico e electrónico	3,8	5,3	4,2	5,4	5,8	5,7
34-35 Material de transporte	12,2	12,1	13,1	12,2	12,0	11,6
36 Outras industrias manufactureiras	2,2	2,9	3,1	3,2	2,8	3,3
40 Enerxía eléctrica, gas e vapor	-	-	11,3	12,7	11,2	10,0
Total Industria	6,1	6,3	6,5	6,6	6,5	6,4

Elaboración propia

(1) Lista de produtos PRODCOM

Fonte: INE, "Encuesta industrial de productos"

2.4.3. Opinións empresariais

O cadro 2.21 recolle resumidamente as impresións dos empresarios galegos encol dalgunhas variables no conxunto do sector industrial nos últimos anos, complementando as opinións dos empresarios que xa recolleamos ao analizar os datos proporcionados polo IGE a través da Central de Balances (noutro epígrafe deste mesmo capítulo).

Opinións empresariais. Total sector industrial (sen construción). Galicia. 2000-2005
■ Cadro 2.21

Total sector industrial	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Grao utilización actual (%) ⁽¹⁾	75,2	76,5	81,6	81,2	80,2	82,6
Carteira de pedimentos	-5,0	-8	7	17,5	-14,3	9,6
Stocks da produción	5,0	-3	-14	14,7	0,5	2,7
Tendencia da produción	-8,0	-39	-12	20,8	2,4	3,6
Tendencia do emprego	-6,0	-27	-14	12,0	10,0	4,0

(1) Datos do 4º trimestre nesta variable e de decembro nas outras catro

Fonte: Ministerio de Industria, Turismo e Comercio. Enquisa de conxuntura industrial

Analizamos a continuación separadamente os cinco apartados dese cadro, que procede da *Encuesta de Coyuntura Industrial* que elabora o Ministerio de Ciencia e Tecnoloxía:

1) A previsión de **utilización da capacidade produtiva** total da industria estivo no cuarto trimestre do último ano no 82,6% e quedou na mellor posición nese trimestre no período analizado, despois do avance experimentado en 2005.

2) No tocante á demanda, a variable “**carteira de pedimentos**” amosa a diferenza existente entre a porcentaxe de respostas que indicaron que era elevada e as que sinalaron que era débil. En decembro do ano 2005 quedou na segunda mellor posición do período estudado, porque aínda coa espectacular mellora (23´9 puntos) respecto do dato de decembro de 2004 non conseguiu acadar o nivel de decembro de 2003.

3) En canto aos **stocks de produtos rematados**, as respostas da enquisa constatan a diferenza entre a porcentaxe de respostas que sinalan que o nivel é excesivo e as que sinalan que é insuficiente. A negativa evolución desta variable no último ano sitúaa en decembro de 2005 nunha situación algo peor que no ano anterior (aunque moito mellor que en decembro de 2003 e nun lugar intermedio no sexenio analizado).

4) A **tendencia da produción** representa a diferenza porcentual entre os que responden que aumentará e os que responden que diminuírá. No cadro comprobamos que este índice mellorou no último ano e quedou en decembro de 2005 na segunda mellor posición do período estudado (aunque moi lonxe do dato de decembro de 2003).

5) A **previsión empresarial da tendencia do emprego** empeorou notablemente no cuarto trimestre do ano 2005 respecto do mesmo período do ano anterior (intensificando o deterioro xa visible naquel) e quedou co peor dato nese trimestre do último trienio (e cun valor intermedio no conxunto do período estudado).

2.5. Enquisas do sector servizos

A terciarización das economías máis desenvolvidas é un trazo fundamental hoxendía en calquera país; achegarémonos a dúas das actividades que máis importancia teñen neste sector de servizos: o comercio e o turismo.

Índices de comercio polo miúdo. Por comunidades autónomas. 2005**■ Cadro 2.22**

	Índice ⁽¹⁾	% variación ⁽²⁾
Andalucía	127,0	-0,7
Aragón	130,2	0,3
Asturias	135,7	3,1
Baleares	103,9	0,8
Canarias	144,4	-1,8
Cantabria	126,8	1,1
Catela e León	126,1	2,0
Castela A Mancha	141,5	5,0
Cataluña	142,6	0,6
Comunidade Valenciana	135,3	-0,4
Estremadura	142,9	-0,6
Galicia	132,1	0,1
Madrid	136,8	1,6
Murcia	140,7	-1,2
Navarra	140,0	2,6
País Vasco	141,6	3,4
A Ríoxa	134,6	-2,4
Ceuta	99,1	-2,8
Melilla	114,0	2,4
España	134,7	0,6

(1) Base 2001

(2) Decembro 2005 sobre mesmo mes do ano anterior.

Fonte: INE, "Índices de comercio al por menor"

**Índices de emprego do comercio polo miúdo.
Por comunidades autónomas. 2005****■ Cadro 2.23**

	Índice ⁽¹⁾	% variación ⁽²⁾
Andalucía	115,9	1,8
Aragón	108,5	0,3
Asturias	104,1	1,1
Baleares	101,9	1,2
Canarias	111,3	-0,3
Cantabria	111,6	2,5
Catela e León	106,5	-0,4
Castela A Mancha	113,5	2,4
Cataluña	114,7	3,6
Comunidade Valenciana	112,3	2,3
Estremadura	107,8	0,0
Galicia	112,3	2,1
Madrid	119,5	1,4
Murcia	118,4	2,8
Navarra	116,3	4,9
País Vasco	111,2	1,4
A Ríoxa	113,3	0,2
Ceuta	109,1	2,7
Melilla	101,3	0,0
España	113,5	1,9

(1) Base 2001

(2) Decembro 2005 sobre mesmo mes do ano anterior

Fonte: INE, Índices de comercio polo miúdo

Os cadros 2.22 e 2.23 recollen datos do comercio polo miúdo e os cadros 2.24 a 2.28 da Enquisa de ocupación en aloxamentos turísticos:

■ O primeiro reflicte un estancamento no comercio minorista galego no último ano, cunha variación 2'3 puntos porcentuais por baixo en Galicia que na media estatal; o índice con base no ano 2001 queda 2'6 puntos por baixo en Galicia que no promedio español.

■ O segundo sobrancea que a variación do emprego no comercio polo miúdo creceu dúas décimas máis en Galicia (2'1%) que en España (1'9%) en 2005 –anque o índice que reflicte o comportamento no último quinquenio quede 1'2 puntos porcentuais por baixo en Galicia-. Sobrancean no último ano as subas de Navarra (4'9%) e Cataluña (3'6%).

■ Cadro 2.24

Viaxeiros, pernoctacións e estancia media. Galicia e España. 2005

	Número de viaxeiros			Número de pernoctacións			Estancia media
	Total	Residentes en España	Residentes no estranxeiro	Total	Residentes en España	Residentes no estranxeiro	
A Coruña	1.582.946	1.241.722	341.224	3.201.802	2.557.067	644.735	2,02
Lugo	452.183	395.900	56.283	765.435	687.007	78.428	1,69
Ourense	304.802	282.922	21.880	575.394	523.590	51.804	1,89
Pontevedra	1.191.052	977.714	213.338	3.022.872	2.584.075	438.797	2,54
Galicia⁽¹⁾	3.530.983	2.898.258	632.725	7.565.503	6.351.739	1.213.764	2,14
España	70.629.755	41.553.513	85.261	245.561.310	106.367.136	139.194.174	3,48

(1) Información extraída do declarativo sobre totais de entradas de viaxeiros e pernoctacións do mes.

Fonte: INE, "Encuesta de ocupación hotelera"

O cadro 2.24 explicita as pernoctacións (desagregada en: residentes en España ou no estranxeiro) no ano 2005 e permite comezar a estudar a ocupación en aloxamentos turísticos; sobrancearemos que:

■ A participación de Galicia no total de viaxeiros é do 5%, e moito menor en pernoctacións (3'1%).

■ A estancia media dos viaxeiros en Galicia (2'14 días) e tan só un 61% da media española (3'48 días), porcentaxe que resulta especialmente baixo nas dúas provincias con menor grao de desenvolvemento económico-social: Ourense (54'3%) e Lugo (48'6%).

Pernoctacións de españois en Galicia e España. 2001-2005

■ Cadro 2.25

	2001	2002	2003	2004	2005
Galicia	4.963,9	5.309,6	5.467,8	6.748,7	6.351,7
España	85.261,0	86.718,4	91.036,9	99.878,0	106.367,1
% Galicia/España	5,8	6,1	6,0	6,8	6,0

Datos en medias anuais, en miles de pernoctacións

Fonte: INE, "Encuesta de ocupación hotelera"

O cadro 2.25 reflite as pernoctacións en *establecementos hoteleiros* de Galicia no último sexenio de persoas residentes en España; subliñaremos que no ano 2005:

■ Acadouse o maior número de pernoctacións do período analizado (se exceptuamos o dato de 2004, conseguido ao abeiro do “tiron do Xacobeo”).

■ Galicia representa un 6% no total de pernoctacións dos residentes en España, porcentaxe lixeiramente superior que a do comezo do período analizado (5’8% en 2001) anque lonxe –por razóns obvias– do 6’8% que se acadou no “Xacobeo 2004”.

Pernoctacións de residentes no estranxeiro en Galicia e España. 2001-2005

■ Cadro 2.26

	2001	2002	2003	2004	2005
Galicia	887,7	954,0	990,4	1.142,1	1.213,8
España	143.420,6	135.836,4	136.833,9	135.041,2	139.194,1
% Galicia/España	0,62	0,70	0,72	0,85	0,87

Datos en medias anuais, en miles de pernoctacións
 “Fonte: INE, “Encuesta de ocupación hotelera”

O cadro 2.26 reflite as pernoctacións en establecementos hoteleiros de Galicia no último quinquenio de persoas residentes no estranxeiro; subliñaremos que:

■ A participación galega no total estatal en 2005 é a sétima parte que na análise das pernoctacións dos residentes en España, xa que tan só supón un 0’87% (frente ao 6% dos residentes en España).

■ Aínda así, na análise diacrónica cómpre subliñar que houbo un crecemento continuo en Galicia nos anos analizados no número de pernoctacións de residentes no estranxeiro (cousa que non ocorreu no total estatal) e tamén na porcentaxe de participación de Galicia no total estatal.

■ Cadro 2.27

Establecementos, prazas, graos de ocupación, persoal empregado e establecementos conectados a internet. Galicia-España. 2005

	Nº establecementos abertos estimados segundo a enquisa*	Nº prazas estimadas segundo a enquisa*	Grao de ocupación por prazas**	Grao de ocupación por prazas en fin de semana**	Total persoal empregado*	% establecementos conectados a internet*
A Coruña	614	23.140	37,62	38,74	2.694	38,79
Lugo	265	7.769	26,81	29,90	963	28,39
Ourense	182	5.813	27,00	29,30	691	30,24
Pontevedra	430	20.440	39,60	44,67	2.908	45,08
Galicia***	1.491	57.162	35,78	38,69	7.256	37,69
España	13.976	1.210.016	54,34	59,81	178.723	54,64

*Media anual

**Grao de ocupación ponderado por prazas.

***Información extraída do declarativo sobre totais de entradas de viaxeiros e pernoctacións do mes.

Fonte: INE, “Encuesta de ocupación hotelera”

O cadro 2.27 permite aos interesados do estudo da ocupación en establecementos turísticos afondar no estudo doutras variables, como o número de establecementos, o persoal empregado ou a porcentaxe de establecementos hoteleiros con conexión a Internet (que en Galicia son tan só un 69% da media española, sendo especialmente baixa a porcentaxe nas provincias de Lugo e Ourense).

**Variación do índice de ingresos hoteleiros⁽¹⁾.
Por CCAA. 2005.**

■ **Cadro 2.28**

Andalucía	3,3
Aragón	4,3
Asturias	0,3
Baleares	-1,3
Canarias	0,3
Cantabria	-3,5
Catela e León	0,8
Castela A Mancha	4,1
Cataluña	1,6
Comunidade Valenciana	2,8
Extremadura	-1,0
Galicia	2,6
Madrid	1,4
Murcia	5,9
Navarra	6,3
País Vasco	0,5
A Ríoxa	2,1
Ceuta	5,7
Melilla	7,9
España	1,7

(1) Taxa de variación interanual

Fonte: INE, "Encuesta de ocupación hotelera"

Desde a perspectiva dos ingresos da actividade hoteleira, o cadro 2.28 permítenos comprobar que a suba en 2005 foi bastante maior en Galicia (2´6%) que no promedio estatal (1´7%).

Se enfocamos a actividade turística desde unha perspectiva diferente á hoteleira, podemos estudar a ocupación dos aloxamentos de turismo rural, dos apartamentos turísticos e dos campings. Actualmente o INE agrupa os datos destas tres enquisas diferenciadas na *Enquisa de ocupación en aloxamentos turísticos extrahoteleiros* e nos seus datos se constata que nas pernoctacións dos viaxeiros residentes en España sobrancean as catro comunidades seguintes: Cataluña (26%), C.Valenciana (17%), Andalucía (13%) e Canarias (11%). Nas pernoctacións de estranxeiros destacan tamén catro comunidades, que conxuntamente concentran un 88% do total estatal: Canarias (47%), Cataluña (16%), Baleares (14%) e Comunidade Valenciana (11%).

Se atendemos aos datos de 2005 das tres enquisas por separado, a de *aloxamentos de turismo rural* reflíte que Galicia representa un 5´1% do total español, porcentaxe que pasa a niveis mínimos nos *apartamentos turísticos* (0´35%) e nos *campings* (0´19%).

2.6 Outros indicadores

2.6.1. Índice de producción industrial

Os datos do cadro 2.29 explicitan que no ano 2005 o *índice de producción industrial* subiu un 4'1% en Galicia (cuadruplicando o promedio estatal: 0'9%), nun ano no que a nosa comunidade foi a segunda por crecemento porcentual (tras Baleares). No total acumulado desde o ano 2000, Galicia queda 0'8 puntos porcentuais por riba do índice de partida anque 4'4 puntos por riba da media española.

Índice de producción industrial⁽¹⁾. Por CCAA. 2005.

■ Cadro 2.29

	Índice	% variación s/ = período ano anterior
Andalucía	104,8	-3,5
Aragón	101,3	2,2
Asturias	104,4	1,0
Baleares	99,3	5,2
Canarias	105,4	0,0
Cantabria	103,7	0,7
Catela e León	120,4	9,9
Castela A Mancha	98,9	-1,4
Cataluña	89,2	-2,6
Comunidade Valenciana	92,3	0,9
Extremadura	105,3	-5,6
Galicia	100,8	4,1
Madrid	108,5	-3,2
Murcia	103,8	-3,1
Navarra	90,0	-1,9
País Vasco	97,0	0,2
A Ríoxa	89,9	-9,4
España	96,4	0,9

(1) Base 2000.

Fonte: INE, "Índice de producción industrial"

2.6.2. Indicadores de actividade e demanda

No cadro 2.30 pódense ver con desagregación para cada trimestre do ano 2005 diversos indicadores de conxuntura económica desde unha dobre perspectiva: da actividade (oferta) e da demanda, o que permite aos interesados a análise polo miúdo das vinte variables que nel figuran.

Indicadores* de actividade e demanda. Galicia. 2005

Cadro 2.30

	I T.	II T.	III T.	IV T.
De actividade				
Consumo industrial de enerxía eléctrica	3,1	-1,6	-1,8	1,9
Produción de enerxía ⁽¹⁾	-11,6	-18,1	-12,2	-1,6
Vivendas visadas	4,0	20,0	11,4	20,9
Vivendas rematadas	8,7	26,6	5,8	23,1
Consumo de cemento ⁽²⁾	-8,9	-1,6	-1,8	-0,1
Tránsito portuario ⁽¹⁾	10,2	5,5	-1,8	-0,5
Tránsito aéreo de viaxeiros	12,7	23,1	28,0	29,4
Tránsito de mercancías				
Aéreo	-8,5	-7,9	-22,9	-16,5
Portuario ⁽¹⁾	15,5	4,1	3,9	5,7
Número de viaxeiros	4,0	-10,8	-1,3	-5,8
Pernoctacións	4,1	-12,0	-0,7	-7,0
Ocupación hostaleira(%)	24,4	32,5	51,9	29,5
De demanda				
Consumo de gasolina	-5,7	-6,8	-2,7	-6,3
Consumo de gasóleo A	0,8	3,1	3,6	1,0
Consumo doméstico de enerxía eléctrica	7,3	-0,4	4,2	0,9
Matriculación de automóviles	-2,5	2,5	3,3	-0,8
Matriculación de vehículos de carga	3,3	9,1	5,6	10,8
Importacións	13,5	20,0	16,6	44,7
Exportacións	-0,6	9,7	8,6	43,6
Número de hipotecas	-8,0	1,9	2,6	3,7
Licitación de obra pública	-77,3	217,7	221,6	-64,1
Central	-96,2	424,4	767,6	-22,4
Autonómica e local	122,8	180,2	54,3	-74,2

*En taxas porcentuais de variacións interanuais

(1) Último dato dispoñible novembro de 2005.

(2) Último dato dispoñible outubro de 2005.

Fonte: Varias (recollido de "Informe de Conxuntura da Economía Galega", editado pola Fundación Caixa Galicia)

2.7 Investigación científica, desenvolvemento tecnolóxico e innovación (I+D+i)

2.7.1. Introducción

A investigación científica e o desenvolvemento tecnolóxico (I+D) abranguen un conxunto de traballos de carácter creativo emprendidos co fin de incrementar os coñecementos nunha rama ou actividade determinada, así como a aplicabilidade desa suma de coñecementos á mellora dos xa existentes. Sen dúbidas é un factor clave á hora de posibilitar a converxencia real cos países máis desenvolvidos, que como veremos neste mesmo apartado presentan valores moi por riba dos existentes en España (e especialmente dos de Galicia).

A innovación, pola súa banda, é cada vez máis un factor clave na procura do aumento da produtividade e, xa que logo, da competitividade empresarial; hoxe en día as diferenzas económicas entre os países susténtase, en boa parte, no crecemento e acumulación do know how e na súa capacidade de transformación en produtos finais, vía innovación tecnolóxica.

A nova política de fondos na procura da cohesión territorial na UE priorizará cada vez máis o seu investimento no amplo abano denominado sociedade do coñecemento, co obxectivo de intentar converter a economía europea na máis competitiva do mundo (de acordo co aprobado no Cumio de Lisboa). O pulo da innovación e o desenvolvemento tecnolóxico é fundamental e débese traballar na redución da “brecha tecnolóxica” galega.

2.7.2. Investigación científica e desenvolvemento tecnolóxico (I+D).

O cadro 2.31 permítenos unha visión por comunidades autónomas para o ano 2004 dos gastos internos totais e máis do persoal (en equivalencia a xornada completa). Apréciase que:

■ O gasto interno total de Galicia (4,1% do total estatal) está moi por baixo da porcentaxe que lle correspondería pola poboación, polo PIB ou polo número de empresas no total español, o que tamén ocorre no tocante ao persoal, pero cun diferencial menor, porque é maior a porcentaxe galega (5,1%).

■ Hai unha notable concentración espacial do gasto interno total nas actividades de I+D en dúas comunidades autónomas, pois Madrid e Cataluña representan máis da metade (51%) do total estatal. No persoal o seu peso conxunto é algo inferior á metade do conxunto de España (47%).

■ Galicia ocupa a sétima posición nas dúas clasificacións (polo gasto en I+D e máis polo persoal en EDC), por detrás de Cataluña, Madrid, Andalucía, País Vasco, C. Valenciana e Castela-León.

Gastos internos e persoal en I + D. Por comunidades autónomas. 2004

■ Cadro 2.31

	Gastos internos		Persoal en equivalencia a xornada completa	
	Total (Miles de euros)	%	Total	%
Andalucía	882.913	9,9	17.057,1	10,5
Aragón	180.045	2,0	5.063,8	3,1
Asturias	116.252	1,3	2.341,1	1,4
Baleares	54.687	0,6	1.072,7	0,7
Canarias	199.285	2,2	3.914,5	2,4
Cantabria	46.158	0,5	989,8	0,6
C. León	423.081	4,7	8.092,0	5,0
C. A Mancha	116.589	1,3	1.973,1	1,2
Cataluña	2.106.870	23,6	36.634,4	22,6
C. Valenciana	731.940	8,2	14.975,7	9,2
Extremadura	56.947	0,6	1.380,5	0,9
Galicia	366.290	4,1	8.285,7	5,1
Madrid	2.447.465	27,4	39.537,7	24,4
Murcia	138.267	1,5	3.234,3	2,0
Navarra	256.947	2,9	4.040,9	2,5
País Vasco	778.443	8,7	12.383,5	7,6
A Ríoxa	41.173	0,5	904,9	0,6
Ceuta e Melilla	2.409	0,0	50,7	0,0
España	8.945.761	100,0	161.932,4	100,0

Fonte: INE, Estadística sobre actividades en I+D

Evolución dos gastos internos en I+D. % Galicia/España. 1994-2004

■ Cadro 2.32

1994	2,57
1995	3,33
1996	3,20
1997	3,52
1998	3,24
1999	3,30
2000	3,70
2001	3,86
2002	4,08
2003	4,12
2004	4,09

Elaboración propia

Fonte: INE, Estadística sobre actividades en I+D

Gastos internos totais en I + D. Por comunidades autónomas e sector de execución. 2004

■ Cadro 2.33

	Total	% sobre PIB	Empresas e IPSFL ⁽¹⁾	Admón. Pública	Ensino superior
Andalucía	882.913	0,77	312.927	179.568	390.418
Aragón	180.045	0,70	102.887	36.335	40.823
Asturias	116.252	0,64	50.868	19.329	46.055
Baleares	54.687	0,26	11.597	10.900	32.190
Canarias	199.285	0,58	42.792	48.845	107.648
Cantabria	46.158	0,44	17.957	10.667	17.534
C. León	423.081	0,93	228.342	35.508	159.231
C. A Mancha	116.589	0,41	51.854	16.756	47.979
Cataluña	2.106.870	1,34	1.398.856	196.782	511.232
C. Valenciana	731.940	0,90	253.391	83.656	394.893
Extremadura	56.947	0,41	18.270	14.877	23.800
Galicia	366.290	0,86	137.692	58.584	170.014
Madrid	2.447.465	1,65	1.386.874	641.371	419.220
Murcia	138.267	0,66	52.199	26.719	59.349
Navarra	256.947	1,79	166.848	12.889	77.210
País Vasco	778.443	1,51	616.212	29.886	132.345
A Rioxa	41.173	0,66	26.901	4.765	9.507
Ceuta e Melilla	2.409	0,10	136	68	2.205
España	8.945.761	1,07	4.876.603	1.427.505	2.641.653

En miles de euros (agás a 2ª columna, que está en porcentaxe)

(1) Institucións privadas sen fins de lucro.

Fonte: INE, Estadística sobre actividades en I+D

O seguimento na última década da porcentaxe do gasto en I+D en Galicia en relación ca de España podemos facelo co cadro 2.32. A suba relativa de 1995 permitiulle a Galicia pasar do 2,57% de 1994 ao 3,33%; estancouse no cuatrienio seguinte ao redor desa porcentaxe e a forte suba do trienio 2000-2002 fixo que superara por vez primeira o 4%. En 2004 diminuíu en tres décimas con respecto ao ano anterior e quedou no 4,09% do total español.

O valor absoluto do gasto en I+D dunha comunidade autónoma non é representativo dabondo do esforzo en investigación e desenvolvemento tecnolóxico da mesma, xa que o seu valor en relación co valor da súa produción pode ser moi distinto. Por iso recolleemos no cadro 2.33 o gasto total en I+D, as porcentaxes dese gasto sobre o PIB de cada comunidade autónoma e mailo gasto de cada un dos sectores que o executan, sobrancearemos que:

■ O gasto en I+D de Galicia supón actualmente un 0,86% do PIB, dato que fai que Galicia ocupe o sétimo posto na clasificación das comunidades autónomas (un posto por diante que no ano anterior e o mesmo que na clasificación por gasto absoluto). Segue a reflectir unha diverxencia notable de Galicia (a estatal supera nun 28% á galega), moito maior que a existente en variables coma o PIB ou a renda.

■ As catro comunidades que realizan un maior investimento nas actividades de I+D son Navarra (1,79%), Madrid (1,65%) e a continuación País Vasco e Cataluña (1,51% e 1,34% respectivamente).

■ No tocante á distribución do gasto en I+D segundo o sector que o execute, en Galicia o primeiro é o ensino superior mentres que no total estatal o primeiro é o sector empresarial (cousa que tamén ocorre nas catro comunidades que máis invisten en I+D en proporción do seu PIB: Madrid, Cataluña, Navarra e País Vasco).

**Porcentaxe de execución do gasto en I+D
Por sectores. Galicia e España. 2004**

■ Cadro 2.34

	Galicia	España
Empresas e IPSFL ⁽¹⁾	37,60	54,51
Admón. Pública	16,07	15,96
Enseño Superior	46,42	29,53

(1) Institucións privadas sen fins de lucro
Fonte: INE, Estadística de I+D

**Evolución da porcentaxe de gastos respecto ao PIB a prezos de mercado.
Por comunidades autónomas**

■ Cadro 2.35

	2001	2002	2003	2004
Andalucía	0,62	0,62	0,89	0,77
Aragón	0,71	0,75	0,74	0,70
Asturias	0,71	0,65	0,70	0,64
Baleares	0,25	0,26	0,25	0,26
Canarias	0,56	0,60	0,55	0,58
Cantabria	0,57	0,55	0,47	0,44
C. León	0,83	0,81	0,88	0,93
C. A Mancha	0,04	0,44	0,44	0,41
Cataluña	1,17	1,28	1,38	1,34
C. Valenciana	0,77	0,81	0,87	0,90
Extremadura	0,60	0,60	0,63	0,41
Galicia	0,72	0,79	0,86	0,86
Madrid	1,79	1,88	1,81	1,65
Murcia	0,66	0,57	0,73	0,66
Navarra	1,22	1,11	1,41	1,79
País Vasco	1,39	1,32	1,42	1,51
A Rioxa	0,63	0,57	0,66	0,65
España	0,99	1,03	1,10	1,07

Fonte: INE, Estadística de I+D

A comparanza das porcentaxes de execución do gasto en I+D en cada sector en Galicia e España podemos facela ao fío do cadro 2.34. Subliñaremos o seguinte:

- O sector empresarial é o primeiro a nivel estatal, con máis da metade do gasto total en I+D (un 54,51%), mentres que en Galicia é o segundo, 16,91 puntos porcentuais por baixo, anque subiu nos últimos anos (pois en 2001 era só un 27%).
- En Galicia ocupa o primeiro posto o Ensino Superior (cun 46,42%), 16,89 puntos porcentuais por riba do promedio español.
- A porcentaxe de gasto en I+D da Administración Pública en España é once décimas inferior á de Galicia.
- As institucións privadas sen fins de lucro teñen unha porcentaxe en Galicia dez veces menor que a estatal.

Centrámonos na evolución no último trienio das porcentaxes do gasto en I+D respecto do PIB nas distintas comunidades autónomas (cadro 2.35) destacaremos que en 2004 repite a porcentaxe despois do avance en sete centésimas dos dous anos anteriores o que amosa insuficiente para conseguir nun prazo razoable a nosa converxencia coa media estatal; comunidades desenvolvidas como Navarra tiveron en 2004 un forte avance que marca o camiño a seguir:

2.7.3 Innovación tecnolóxica nas empresas.

A Enquisa de Innovación Tecnolóxica nas empresas (do INE) permite coñecer a estratexia tecnolóxica das empresas e os factores que inflúen na súa capacidade para innovar e ademais proporciona o marco base para estudos posteriores, coma pode ser a utilización da tecnoloxía punta nos procesos de fabricación ou a análise dos fluxos de pagos e ingresos tecnolóxicos. Nesta enquisa avalíase a actividade das empresas que realizan algunha actividade innovadora (I+D, adquisición de tecnoloxía inmaterial software, gastos en deseño, etc).

O gasto en actividades para a innovación tecnolóxica acadou en Galicia 534,37 millóns de euros no ano 2004— un 22% inferior ao dato de 2003—; por ramas de actividade, a fabricación de vehículos a motor representa a maior porcentaxe do total de gasto en innovación. No cadro 2.36 presentamos o gasto en innovación tecnolóxica nas diferentes comunidades autónomas (e no total español) en 2004, con desagregación segundo tamaño da empresa. Salientaremos que:

- O investimento de Galicia supón un 4,28% do total estatal, sendo especialmente máis baixo nas empresas de menos de 250 empregados (3,25%) e lixeiramente maior nas de máis de 250 empregados (5,10%).
- As comunidades autónomas con maior gasto en actividades para a innovación tecnolóxica foron Madrid e Cataluña, que conxuntamente concentran a metade do gasto total estatal.
- Galicia ocupa a sexta posición na clasificación, por detrás das dúas comunidades citadas máis País Vasco, Andalucía e a Comunidade Valenciana.

A pesar do esforzo dos últimos anos en Galicia, no que non só sobrancea o dinamismo mostrado por unhas poucas empresas punteiras senón tamén o dos clus-

ters (de automoción, acuicultura, etc), que con notable empeño están aplicando a cultura da cooperación empresarial na innovación os últimos datos de 2004 mostran unha importante caída de máis de 150 millóns de euros. (cadro 2.37).

**Gastos⁽¹⁾ en actividades para a innovación tecnolóxica.
Por comunidades autónomas e tamaño da empresa. 2004.**

■ Cadro 2.36

	Menos de 250 empregados	250 e máis empregados	Total
Andalucía	737.781	444.995	1.182.776
Aragón	131.546	331.862	463.408
Asturias	70.205	72.054	142.259
Baleares	42.970	37.759	80.729
Canarias	93.430	45.656	139.086
Cantabria	35.863	21.315	57.178
Castela e León	217.848	269.852	487.700
Castela A Mancha	105.009	130.099	235.108
Cataluña	1.318.439	1.755.222	3.073.661
C. Valenciana	581.312	223.198	804.510
Extremadura	34.827	24.556	59.383
Galicia	181.320	353.046	534.366
Madrid	1.128.210	2.424.745	3.552.955
Murcia	111.406	59.070	170.476
Navarra	126.619	128.749	255.368
País Vasco	602.591	583.562	1.186.153
A Ríoxa	44.284	13.368	57.652
Ceuta e Melilla	6.250	1.795	8.045
España	5.569.910	6.920.903	12.490.813

(1) En miles de euros

Fonte: INE, Enquisa sobre innovación tecnolóxica nas empresas.

**Producción nos sectores de Alta Tecnoloxía.
Por comunidade autónoma e tipo de indicador. 2004.**

■ Cadro 2.37

	Nº establecementos	Cifra negocios
Andalucía	2.408	8.607.705
Aragón	1.090	12.357.872
Asturias	417	1.762.629
Baleares	434	313.627
Canarias	417	362.291
Cantabria	253	2.115.055
Castela e León	841	10.035.612
Castela A Mancha	760	3.208.450
Cataluña	6.270	51.433.642
C. Valenciana	2.799	13.571.458
Extremadura	214	282.948
Galicia	1.304	8.826.929
Madrid	2.566	19.245.019
Murcia	822	1.962.385
Navarra	494	7.571.836
País Vasco	2.031	15.773.472
A Ríoxa	215	533.450
España	23.335	157.964.380

(1) En miles de euros

Fonte: INE, Indicadores de Alta Tecnoloxía 2004

2.8. A empresa industrial pública: a Sociedade Estatal de Participacións Industriais (SEPI)

A raíz da promulgación do Real decreto-lei 5/1995, do 16 de xuño, a industria pública española nucleada neses momentos en torno ao Instituto Nacional de Industria (INI) e ao Instituto Nacional de Hidrocarburos (INH) reestrutúrase, agrupándose en dous entes as distintas empresas dependentes ou controladas polo Ministerio de Industria e Enerxía:

■ A Sociedade Estatal de Participacións Industriais (SEPI), á que se lle asignan as participacións dos grupos Teneo, SA e Repsol, SA, rexida polo dereito privado, sen aval do Estado, e que goza do beneficio da consolidación fiscal nas operacións de endebedamento; ten, ademais, como unha das súas principais obrigacións a de amortizar a débeda do ex-INI, vía dividendos, endebedamento e desinvestimentos.

■ A Axencia Industrial do Estado (AIE), á que se adxudica, polo seu valor contable, a carteira de titularidade directa, maioritaria, igualitaria ou minoritaria das entidades mercantís, suxeitas a plans de reestruturación ou reconversión industrial. A esta axencia non se lle concede ningunha capacidade de endebedamento e carece do beneficio de consolidación fiscal, se ben as empresas en reconversión serán as únicas que poidan percibir aportacións do Estado.

O 28 de xuño de 1996 o goberno aprobou o “programa de modernización do sector público empresarial do Estado”, que deseña un plan de privatizacións de empresas públicas, que afondando na política de alleación de activos patrimoniais públicos que xa viña desenvolvéndose anteriormente, contempla a venda das empresas públicas rendibles, incluídas as dependentes do Ministerio de Economía e Facenda.

No trienio 1996-1999 producíronse operacións privatizadoras en empresas públicas industriais e de servizos con implantación en Galicia: Argentaria, Telefónica, o grupo Repsol, Retevisión, Auxini, ENDESA, Tabacalera, Gas Natural, Elcano, Barreiras, INESPAL, Santa Bárbara, Indra ou Red Eléctrica, e en 2000 e os primeiros meses de 2001 os de Iberia, Enatcar e ENCE, ás que seguirá Autopistas do Atlántico en 2002, quedándose o Estado co control daquelas que poden ter problemas para privatizarse por cuestións sociais ou estratéxicas, aínda que non se descarta o seu pase a mans privadas, como as da División Naval e Bazán agrupadas no novo grupo Izar e actualmente Navantia.

En todo caso, o que si é certo é que o cadro da empresa pública en España, e polo tanto en Galicia, experimentou un importante cambio nestes últimos anos, especialmente a partir de 1997-1998, diminuíndo substancialmente as empresas participadas polo Estado, quedando reducido a un pequeno grupo con capital público, formado polas que arrastran un déficit empresarial considerable.

O Decreto-lei 15/1997, do 15 de setembro, reagrupa de novo o sector público, disolvendo a AIE e integrando as súas sociedades na SEPI, facendo esta fronte ao paulatino equilibrio financeiro do sector; cunha aportación de recursos de 900.000 millóns de pesetas –resultante das privatizacións– durante os dous primeiros anos e desvinculando o mantemento das empresas públicas dos Orzamentos Xerais do

Estado, cun efecto importante na redución do déficit público para o cumprimento dos criterios de Maastricht.

A SEPI é polo tanto a sociedade estatal que agrupa na actualidade ás empresas públicas industriais, aollendo tamén algunha das empresas que pertencían á Dirección Xeral de Patrimonio, tales como Efe, ALYCESA, CETARSA, Transmediterránea, EMGRISA, ENAUSA –matriz de Autopistas do Atlántico–, EXPASA, MAYASA e a Sociedade Estatal de Participacións Patrimoniais, coa intención na maioría dos casos de preparar a súa futura privatización. En marzo de 2005 tras unha importante crise da empresa Izar provocada dunha banda polas súas notables perdas –800 millóns de euros– e por outra pola esixencia da UE ao goberno español da devolución das axudas nos últimos anos aos estaleiros públicos, constitúese unha nova empresa: Navantia que mercé a un axuste de cadro de persoal por xubilacións anticipadas asume a actividade de construción naval, fundamentalmente militar, conservando un 20% de actividade en materia civil. Así mesmo acolle liñas de actividade de propulsión e enerxía, reparacións e sistemas e armas, cunha forte aposta pola tecnoloxía e tarefas de investigación e desenvolvemento.

No anexo deste informe contéplanse os datos de investimentos e persoal dos entes públicos e sociedades estatais en Galicia, clasificados de acordo coa distribución que establece a Lei de orzamentos xerais do Estado.

As características e tendencias que apuntabamos en anteriores informes, con respecto aos investimentos e ao cadro de persoal das empresas públicas dependentes do ex Ministerio de Industria e Enerxía –hoxe do de Facenda–, continúan en 2005; como se reflíte nos cadros 16 e 17 do anexo, quedando reducidas na súa vertente industrial a Navantia xa que as restantes son empresas doutros sectores produtivos.

Os investimentos da SEPI representan un montante total de 11 millóns 186 mil euros (cadro A.22)- dos que só 315.000 euros corresponden a Navantia, unha contía de 3.1870.000 á empresa Sepides filial da Sepi e 7.656.000 euros do grupo Infoinvest que invirte en parques empresariais.

A escasa contía da inversión das empresas públicas está en consonancia ca diminución do número e a importancia das empresas con respecto a anos anteriores ao deixar de computarse, xa en 1997, as inversións de Endesa e do grupo Repsol –preto de 9.611 millóns de pta en 1997– que foron as empresas industriais con maior capacidade inversora en Galicia, privatizándose tamén en 2002 ENA que con 45 millóns 670 mil euros de inversión en 2002 constituía a empresa pública con maior volume de recursos en dito ano.

As empresas públicas industriais con sede en Galicia experimentan unha diminución apreciable de traballadores nestes dez últimos anos, pasándose, no seu conxunto, de 14.067 traballadores en 1993 aos 3.200 do ano que analizamos. Os efectivos de persoal das empresas públicas en Galicia diminúen en 1.358 con respecto do ano 2004 (cadro A.22). Navantia con 2.359 efectivos dos estaleiros de Fene e Ferrol constitúen o maior volume por empresa ao que segue Tragsa con 822 traballadores. A provincia da Coruña, con 2.897 empregados, concentra o volume máis importante, o persoal das outras tres provincias galegas proceden precisamente deste último grupo citado.

2.9. Política industrial. A aportación das administracións públicas

Examinaremos, dentro deste apartado, o conxunto das intervencións máis importantes das distintas administracións públicas no ámbito industrial e empresarial, co obxecto de ter unha visión de carácter xeral das principais liñas de actuación que marcan as políticas públicas en Galicia.

Hai que ter, non obstante, moi en conta que a política macroeconómica ten un papel decisivo sobre a actividade industrial: o control da inflación, a redución do déficit público e a estabilidade monetaria constitúen factores fundamentais para a incentivación e boa marcha das industrias e, xunto co investimento público e o impulso das reformas estruturais, inciden dunha maneira decisiva no comportamento empresarial.

2.9.1. As actuacións da UE

O Cumio de Maastricht do 7 de febreiro de 1992, coa reforma do artigo 130 do Tratado da UE, marca o inicio da nova estratexia en materia industrial e de emprego previndo un marco de relacións entre administracións públicas rexido polo principio de subsidiaridade, a potenciación da instrumentación de accións de I+D, políticas de infraestruturas a escala europea, formación profesional e incluso a posibilidade de utilización de medidas específicas, a aprobar por unanimidade, destinadas a acelerar a adaptación da industria aos cambios estruturais, creando un contorno favorable á iniciativa, desenvolvemento e cooperación entre as empresas, e a favorecer unha explotación do potencial industrial das políticas de innovación e desenvolvemento tecnolóxico.

O Tratado de Amsterdam do 17 de xuño de 1997 inclúe no Tratado Constitutivo da Unión Europea un capítulo sobre emprego, en paralelo ás disposicións relativas á Unión Económica e Monetaria. Cada país continúa a ser dono da súa política, pero a situará no contexto dunha estratexia coordinada de toda a comunidade. O Tratado fixa para os gobernos da Unión o compromiso de:

■ Orientar as súas políticas de emprego en consonancia coa política económica da comunidade.

■ Promover unha man de obra cualificada con poder de adaptación, así como mercados de traballo que poidan reaccionar axiña ante os cambios económicos.

Así mesmo, crea un sistema de vixilancia multilateral das políticas de emprego nacionais e un Comité de Emprego que asistirá ás institucións neste traballo.

A estratexia coordinada para o emprego levarase á práctica do seguinte xeito:

- a) En primeiro lugar, os xefes de Estado e de Goberno examinarán a situación do emprego.
- b) O Consello, por maioría cualificada, a proposta da Comisión e previa consulta ao Parlamento Europeo, ao Comité Económico e Social, e ao Comité das Rexións, elaborará as liñas directrices para os Estados membros.

c) Ao final do ano, o Consello examinará a aplicación das liñas directrices e, se o estima oportuno, formulará recomendacións para os estados membros.

O Consello e a Comisión remitirán un informe anual conxunto aos xefes de Estado e de Goberno, que examinarán as novas orientacións a seguir.

d) Finalmente, prevense medidas de estímulo para financiamento de proxectos piloto en temas de emprego.

Transcorridos dous anos con ocasión do Cume de Lisboa –marzo de 2000– valorouse positivamente o proceso iniciado en Amsterdam, e acolleuse como obxectivo prioritario a loita contra o desemprego, marcándose como meta conseguir o pleno emprego na Unión Europea para o 2010, combinando para isto reformas estruturais ambiciosas coa potenciación das novas tecnoloxías, facendo especial fincapé no acceso das escolas a Internet e a formación a curto prazo do profesorado nas novas tecnoloxías.

A pesar do descenso da actividade económica como consecuencia dos atentados do 11 de setembro de 2001, no Consello da Unión Europea de Sevilla –21 e 22 de xuño de 2002– apóstase pola reactivación do crecemento, reafírmase na adhesión do Pacto de Estabilidade e Crecemento e o saneamento das finanzas públicas e mantéñense en vigor os obxectivos estratéxicos alcanzados en Lisboa. Así mesmo, tanto no Cumio de Copenhague de decembro de 2002, que aproba a ampliación a 25 Estados a partir do 1 de maio de 2004, como o Consello de Bruxelas do 20 e 21 de marzo de 2003 ratifican cunha serie de orientacións e medidas específicas os obxectivos de Lisboa.

A incorporación de 10 novos países en maio de 2004 á Unión Europea, todos eles con rendas per cápita inferiores á española e moi lonxe da media da Unión, levará aparelladas importantes repercusións para países que como España son beneficiarios netos e en moi ampla medida das axudas e fondos estruturais europeos.

O “non” ao referendun sobre a Constitución europea de Francia e Holanda e o fracaso do cume europeo de Bruxelas, no transcurso de 2005 para a aprobación do marco orzamentario 2007-2013 sumiu á UE nunha fonda crise con repercusión moi directa no escenario de territorios como o galego que basean o seu futuro desenvolvemento nas aportacións dos fondos estruturais e de cohesión.

Á data de peche deste informe existe acordo político sobre as perspectivas financeiras 2007-2013 e transcendeu que en Galicia o importe dos fondos estruturais como rexión obxectivo de converxencia, loxicamente máis cativos que os do período anterior pola incorporación dos novos países, sumaranse adicionalmente 360 millóns de euros, o 25,7% dos 1.400 millóns para as rexións españolas do obxectivo da converxencia, que se destinarán para o financiamento de accións de I+D+I.

As actuacións da UE en Galicia –catalogada como rexión obxectivo nº 1, e a partir de 2007 obxectivo da converxencia– lévanse a cabo a través do transvase de importantes cantidades de diñeiro para o desenvolvemento rexional, das que a maioría dedícanse a infraestruturas de carácter básico; ditas cantidades canalízanse a través dos chamados fondos estruturais para a redución dos desequilibrios rexionais: o Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional (FEDER); o Fondo Social Europeo (FSE); o Fondo Europeo de Orientación e Garantía Agrícola (FEO-

GA); e o Instrumento para Financiamento e Organización da Pesca (IFOP). Xunto a eles, e creado no Tratado de Maastricht para os estados membros que non superan o 90% da media comunitaria do PIB por habitante (Irlanda, Grecia, Portugal e España), o Fondo de Cohesión financia proxectos de infraestrutura de transporte e medio ambiente.

■ Marco de Apoio Comunitario de Galicia para o período 2000-2006

O período de programación, actualmente en curso: o marco orzamentario para o período 2000-2006 foi aprobado nas grandes cifras para o conxunto da Unión, pola Comisión no Cume de Berlín en marzo de 1999 consagrando o criterio do emprego como un dos básicos para o reparto de recursos e incluíndo fondos específicos “instrumentos de preadhesión” para os países que teñen prevista a súa entrada na UE. Tras intentos dalgúns membros para a súa abolición, mantívose o Fondo de Cohesión, pero endurecéndose os seus controis; en concreto, os beneficiarios que accederon ao euro perderano instantaneamente se incumpren o pacto de estabilidade, incorrendo nun déficit superior ao tres por cento do PIB fixado no Tratado de Maastricht.

A Galicia, como Marco de Apoio Comunitario (MCA), correspondeulle para o período 2000-2006 a cantidade de 5.407,7 millóns de euros –899.766 millóns de pta– o 13,7% do total do financiamento comunitario para as rexións obxectivo nº I de España.

■ Programa Operativo Integrado de Galicia 2000-2006

No cadro 2.38 explíctase por axente xestor e medida o grao de execución do programa operativo integrado de Galicia 2000-2006 a 31 de decembro de 2005. Do total programado para todo o período: 5.338 millóns de euros executouse a 31-12-2005 máis de 3.735 millóns de euros que representa un 69,98% do total. O eixe nº 6: Redes de transporte e enerxía, financiada polo Feder, e con máis de 2.438 millóns de euros no programa é o de maior contía económica, nel intégranse as partidas correspondentes a estradas, autoestradas, ferrocarrís, portos, aeroportos, redes de enerxía etc.; ao fin de 2005 o gasto executado elévase a preto de 1.756 millóns de euros que se corresponde co 72,01 % do total do previsto neste eixe. O subeixe de autoestradas estaba xa ao 100% a 31-12-2004 e o de aeroportos supera o cento por cento a finais de 2005, mentres que os subeixes de sistemas de transporte multimodais e redes de enerxía tiñan unha execución baixa do 55 e do 38%.

O eixe nº 3: Medio ambiente, contorno natural e recursos hídricos é o seguinte en importancia económica cunha dotación total do programa de preto de 836 millóns de euros, dos que se executaron ao fin de 2005 algo máis de 551 millóns 350 mil euros, que representa o 65,98%. Como pode apreciarse comprende actuacións de abastecemento de augas, saneamento e depuración de augas residuais, xestión de residuos urbanos, etc.; o subeixe actuacións medioambientais en costas rebasou ao fin de 2004 a cantidade presupostada nun 9% e incrementouse a súa contía, estando a finais de 2005 ao 97,51%. Os de maior dotación orzamentaria: Saneamento e depuración de augas residuais e accións de conservación de paisaxe presentan unha porcentaxe de execución escasa.

■ Cadro 2.38 Grao de execución por eixe e media do Programa Operativo de Galicia Obxectivo 01 a 31-12-2005

Eixe/Media	Programado 2000-2006	Executado a 31/12/2005	%
1.1 Apoio a empresas industriais, comerciais e de servizos (FEDER)	203.845.326,00	105.510.262,55	51,76
1.2 Mellora da transformación e comercialización dos produtos agrícolas (FEOGA-O)	206.543.763,00	125.392.703,57	60,71
1.3 Provisión e adecuación de espazos produtivos e de servizos ás empresas (FEDER)	70.206.513,00	39.285.681,45	55,96
1.7 Promoción do capital organizativo das empresas (FEDER)	10.560.000,00	7.425.877,21	70,32
1.8 Favorecer a xeración de nova actividade que permita a creación de emprego (FSE)	20.089.833,00	11.467.470,77	57,08
Total eixe: 1 Mellora da competitividade e desenvolvemento do tecido produtivo	511.245.435,00	289.081.995,55	56,54
2.1 Apoiar a invest. en capital humano ámbito da invest., ciencia e tecnol. e transf. (FSE)	32.701.460,00	26.401.993,47	80,74
2.2 Proxectos de investigación, innovación e desenvolvemento tecnolóxico (FEDER)	48.986.661,00	39.613.132,01	80,87
2.3 Equipamento científico-tecnolóxico (FEDER)	3.453.337,00	4.862.208,85	140,80
2.5 Centros públicos de investigación e centros tecnolóxicos (FEDER)	12.040.004,00	12.794.905,99	106,27
2.6 Grandes instalacións (FEDER)	13.880.001,00	13.736.079,45	98,96
2.7 Sociedade da información (FEDER)	73.466.227,00	55.008.948,48	74,88
Total eixe: 2 Soc. do coñecemento (Innovación, I+D, sociedade da información)	184.527.690,00	152.417.268,25	82,60
3.1 Abastecemento de auga á poboación e ás actividades económicas (FEDER)	70.557.259,00	43.844.067,88	62,14
3.2 Mellora da eficacia das infraestruturas existentes e da utilización da auga (FEDER)	10.218.769,00	9.417.460,68	92,16
3.3 Saneamento e depuración de augas residuais (FEDER)	212.777.170,00	120.842.697,36	56,79
3.4 Xestión integral dos residuos urbanos e industriais tratados (FEDER)	15.362.499,00	5.903.768,38	38,43
3.5 Actuacións medioambientais en costas (FEDER)	86.021.962,00	83.878.376,64	97,51
3.6 Protección e rexeneración do contorno natural (FEDER)	127.403.765,00	63.933.290,30	50,18
3.7 Vixilancia, control e redución da contaminación ambiental (FEDER)	6.733.330,00	5.196.530,37	77,18
3.8 Rexeneración de solos e de espazos (FEDER)	4.586.668,00	2.874.861,81	62,68
3.9 Silvicultura (FEOGA-O)	116.149.398,00	92.214.807,68	79,39
3.10 Accións medioambient. derivadas da conservac. paisaxe e a economía agraria (FEOGA-O)	186.045.540,00	123.244.345,60	66,24
Total eixe: 3 Medio ambiente, contorno natural e recursos hídricos	835.856.360,00	551.350.206,70	65,96
41.1 Construción, reforma e equipamento de centros educativos e de formación (FEDER)	82.745.722,00	73.360.308,06	88,66
41.12 Fomentar acceso de todos ensino FP e extensión, na FP base e na FP específica (FSE)	173.371.197,00	154.562.669,08	89,15
41.13 Desenvolver novas modalidades de oferta en FP inicial/regrada (FSE)	15.753.491,00	13.182.514,46	83,68
41.14 Promover mecanismos de integración e mellora da eficiencia dos subsistemas de FP (FSE)	23.185.884,00	13.603.146,52	58,67
41.15 Proporc. Alternat. Educat. enfocadas ao mercado de traballo ás persoas que non superen o ensino obrigat. (FSE)	24.915.372,00	23.944.888,53	96,10
Total eixe: 41 Infraestrutura educativa e reforzo da educación técnico-profesional	319.971.666,00	278.653.526,65	87,09
42.6 Ofrecer aos desempregados posibilidades de inserción no mercado laboral (FSE)	78.594.845,00	56.967.775,80	72,48
42.7 Combater paro prolong. mediante accións de reinserc. laboral desempreg. longa duración (FSE)	6.023.237,00	4.844.460,28	80,43
42.8 Ofrecer vías de inserción profesional aos xoves (FSE)	39.234.646,00	31.634.019,04	80,63
Total eixe: 42 Inserción e reinserción ocupacional dos desempregados	123.852.728,00	93.446.255,12	75,45
43.2 Asegurar a actualización do nivel de competencias dos traballadores (FSE)	19.391.011,00	10.119.936,36	52,19
43.3 Soster a consolidación do emprego existente (FSE)	49.703.605,00	39.261.501,95	78,99
Total eixe: 43 Reforzo na estabilidade no emprego e adaptabilidade	69.094.616,00	49.381.438,31	71,47
44.10 Apoiar a inserción das persoas discapacitadas no mercado laboral (FSE)	7.340.265,00	5.592.944,65	76,20
44.11 Propoñer oportunid. de integrac. colectivos en risco de exclus. do merc. de traballo (FSE)	33.971.862,00	26.539.932,57	78,12
Total eixe: 44 Integración mercado traballo persoas con dificultades	41.312.127,00	32.132.877,22	77,78
45.16 Mellorar a empregabilidade das mulleres (FSE)	17.601.930,00	11.332.629,14	64,38
45.17 Fomentar a actividade empresarial das mulleres (FSE)	12.433.786,00	6.522.453,69	52,46
45.18 Combater segregac. horizontal e vertical e discrimin. salarial e favorec. Conciliac. vida famil. e labor. (FSE)	4.629.726,00	2.984.381,42	64,46
Total eixe: 45 Partic. Mulleres no mercado traballo	34.665.442,00	20.839.464,25	60,12
5.1 Rehabilitación e equipamento de zonas urbanas (FEDER)	1.647.287,00	1.619.502,86	98,31
5.2 Mellora dos sistemas de transportes urbanos (FEDER)	9.590.959,00	8.847.851,68	92,25
5.3 Infraestrutura e equipamentos colectivos en municipios menores de 20.000 habit. (FEDER)	52.442.103,00	31.845.546,02	60,73
5.6 Apoio ás iniciativas locais que contribúan á xeración de emprego (FSE)	18.363.040,00	11.199.713,34	60,99
5.7 Infraestruturas turísticas e culturais (FEDER)	24.426.901,00	22.985.752,33	94,10
5.8 Conservación e rehabilitación do patrimonio histórico-artístico e cultura (FEDER)	76.034.393,00	54.413.017,78	71,56
5.9 Infraestruturas e equipamentos sociais e sanitarios (FEDER)	74.564.951,00	73.898.020,95	99,11
Total eixe: 5 Desenvolvemento local e urbano	257.069.634,00	204.809.404,96	79,67
6.1 Estradas e autovías (FEDER)	996.392.787,00	663.337.234,46	66,57
6.2 Autoestradas (FEDER)	93.992.120,00	93.992.119,11	100,00
6.3 Ferrocarrís (FEDER)	742.667.076,00	645.049.278,15	86,86
6.4 Portos (FEDER)	325.214.094,00	214.157.978,34	65,85
6.5 Aeroportos (FEDER)	26.770.000,00	27.114.671,05	101,29
6.6 Sistemas de transportes multimodais e centros de transporte (FEDER)	13.078.581,00	7.215.661,75	55,17
6.8 Redes de distribución de enerxía (FEDER)	210.676.831,00	79.657.661,74	37,81
6.9 Enerxías renov., eficacia e aforro enerxét. agás actuac. contempl. na medida 6-10 (FEDER)	29.549.872,00	25.318.359,76	85,68
Total eixe: 6 Redes de transporte e enerxía	2.438.341.361,00	1.755.842.964,36	72,01
7.2 Desenvolvemento e mellora das infraestruturas de apoio (FEOGA-O)	159.326.245,00	128.249.259,12	80,49
7.5 Desenvolvemento endóxeno de zonas rurais, relativo ás actividades agrarias (FEOGA-O)	55.680.594,00	6.206.523,57	11,15
7.7 Formac. agraria en territor. colectivos e contidos que non queden cubert. nos progr. FSE (FEOGA-O)	9.630.405,00	6.784.012,44	70,44
7.8 Prestac. de servizos ás explot. agrarias, comercializ. produt. agrarios de calidade e enxeñ. fin. (FEOGA-O)	285.909.477,00	165.207.360,83	57,78
Total eixe: 7 Agricultura e desenvolvemento rural	510.546.721,00	306.447.155,96	60,02
9.1 Asistencia técnica FEDER	4.562.502,00	1.009.927,79	22,14
9.2 Asistencia técnica FSE	2.488.741,00	79.102,81	3,18
9.3 Asistencia técnica FEOGA-O	4.704.001,00	120.651,37	2,56
Total eixe: 9 Asistencia técnica	11.755.244,00	1.209.681,97	10,29
Total	5.338.239.024,00	3.735.612.239,30	69,98

Datos en miles de euros

Fonte: Ministerio de Economía e Facenda

Os eixes 2: Sociedade do Coñecemento e 4I: Infraestrutura educativa e reforzo da educación técnico-profesional xunto co eixe 5: Desenvolvemento local e urbano acadan un grao de execución elevado con respecto ao total, superior o primeiro ao 82%, o segundo ao 87% e o terceiro o 79%, mentres que os correspondentes a Asistencia Técnica (9) acada un escaso 10% e Mellora da competitividade e desenvolvemento do tecido produtivo (eixe nº 1) está ao 44%.

Fóra do Marco Comunitario de Apoio a Comunidade Galega percibe tamén financiamento das iniciativas comunitarias:

- Interreg III financiado polo FEDER, contempla accións no ámbito da cooperación transfronteiriza, cunha dotación prevista nos anos 2000 a 2006 para o subprograma Galicia/Norte de Portugal de 276,9 millóns de euros –46.072 millóns de pta–.
- Urban II financiado polo FEDER está destinado á revitalización das cidades e barrios urbanos degradados, afectará soamente a Ourense (casco histórico).
- Equal financiado polo FSE, previsto para promover novos métodos de loita contra as discriminacións e desigualdades en relación co mercado de traballo.
- Leader financiado polo FEOGA, destinado a promover o desenvolvemento rural.

Fondos de Cohesión. Número e contía de proxectos aprobados. Galicia. 1996-2005

■ Cadro 2.39

Ano	Nº proxectos	Investimento	Axuda
1996	6	688.233,27	205.828,72
1997	7	181.736,62	153.160,82
1998	4	166.879,26	138.360,65
1999	2	92.913,61	47.377,74
2000	6	183.719,59	153.017,16
2001	21	95.557,60	61.156,87
2002	7	29.381,75	23.607,24
2003	14	203.531,22	171.293,00
2004	9	110.200,00	93.670,00
2005	4	432.074,71	316.355,29

Investimentos e contía da axuda en miles de euros.

Elaboración propia a partir de datos do Ministerio de Economía.

Independente así mesmo do MCA, a través do Fondo de Cohesión fináncianse proxectos de infraestruturas de transporte e medioambientais. No cadro 2.39 contémpanse os datos relativos ao número de proxectos, investimentos subvencionables e contías das axudas accións executadas en Galicia dende a súa implantación no ano 1996 ata 2005, obsérvase un descenso anual no montante total das axudas ata 1999, que pasan de máis de 205 millóns de euros en 1996 a 47 millóns de euros en 1999. Pola contra, en 2000 volve a subir a axuda do fondo e o seu importe destínase ao financiamento de accións de saneamento e depuración de conchas hidrográficas e de núcleos urbanos –Lugo e Ourense– ou ás actuacións de xestión e tratamento e eliminación de residuos no conxunto de Galicia e na Coruña.

No ano 2001 diminúe significativamente a contía da axuda aprobada –61.156.867 euros–. As aportacións configúranse, en dúas vertentes: as dirixidas á Administración Autonómica e as que financian proxectos da Administración Local, destacando pola súa contía económica o de clausura de vertedoiros de residuos sólidos urbanos de carácter autonómico por un importe en 2001 de máis de 11 millóns

452 mil euros e a implantación de infraestrutura de saneamento nas concas vertentes das parroquias do rural de Vigo no eido local de 9.824.832 euros.

O ano 2002 con 23,6 millóns de euros constitúe a asignación máis cativa desde a súa implantación. As axudas van dirixidas todas elas a accións e proxectos de medio ambiente, dunha banda para o saneamento de cidades –Lugo, Ourense e Ferrol–, a cargo da Confederación Hidrográfica do Norte e doutra para a creación de puntos limpos, contedores subterráneos e creación, peche e limpeza de vertedoiros a realizar pola comunidade autónoma.

En 2003 o Fondo de Cohesión experimenta unha importante subida con respecto ao ano precedente. Os proxectos aprobados no ámbito das tres administracións nacionais son de accións referentes ao medio ambiente, destacando pola súa contía económica as correspondentes á estación depuradora de augas residuais de Bens (A Coruña) por importe de preto de 81 millóns de euros, as subvencións para os colectores xerais do río Miño en Lugo por máis de 40 millóns de euros e a axuda para os traballos técnicos para implementacións de solucións das consecuencias da catástrofe do Prestige por valor de 27 millóns 115 mil euros.

No ano 2004 só se aprobaron 3 proxectos e complementáanse outros seis todos eles de execución pola Administración Central e no ámbito do saneamento e depuración. Destacan polas súas contías os concernentes á estación depuradora de augas residuais de Lugo por un importe de 37 millóns 825 mil euros e o da EDAR de Cabo Priorio en Ferrol por 33 millóns 150 mil euros.

**Fondos de Cohesión. Proxectos aprobados en 2005
a executar na Comunidade Autónoma de Galicia**

■ **Cadro 2.40**

Proxectos	Administración executora	Investimento	Axuda
Automatización das instalacións de saneamento de Vigo	Local	1.257,09	1.005,67
Ampliación do saneamento da parroquia de Zamans (Vigo)	Local	1.257,62	1.006,10
Extracción de fuel do Prestige por medio de lanzadeiras	Central	66.828,00	56.803,80
Novas instalación portuarias en punta Langosteira (A Coruña)	Central	362.732,00	257.539,72
Total		432.074,71	316.355,29

Datos en miles de euros

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais. Importe en miles de euros

No cadro 2.40 sinálanse os proxectos cos investimentos e as axudas correspondentes ao Fondo de Cohesión para 2005 en Galicia, que abranguen só catro proxectos, distinguindo os que son competencia da Administración Local-ambos do Concello de Vigo- e que acadan un total de algo máis de 2 millóns de euros para o saneamento e os da Administración Central para a extracción do fuel do buque Prestige de cerca de 57 millóns de euros e o orzamento das novas instalacións do Porto da Coruña en “Punta Langosteira” por valor de 257 millóns 539 mil euros, acadando a contía anual máis importante en Galicia dende a constitución do Fondo.

Visto desde a perspectiva dos nove anos, a maior parte das subvencións dos primeiros foron para as actuacións de transporte –diversos tramos de autovía das Rías Baixas con máis de 59.000 millóns de pesetas –354,60 millóns de euros– nas tres anualidades–. Nos últimos anos acrecentáronse as subvencións correspondentes a medio ambiente; ademais da de SOGAMA por un importe bianual de 12 mil

millóns de pesetas –72,12 millóns de euros– e o do conxunto da comunidade autónoma de preto de 30 millóns de euros en 2000, deben reseñarse: o saneamento do río Louro cunha cantidade de máis de 72 millóns no ano 2000, a reseñada da estación depuradora de Bens na Coruña en 2003 por preto de 81 millóns, o saneamento da Ría de Vigo, cun montante de máis de 60 millóns de euros en tres anos; o saneamento da Coruña, Lugo e Ourense; a reforestación e loita contra a erosión, en diversos lugares da comunidade autónoma, en case 15 millóns, as dos anos 2001 e 2002 dirixidas á creación de puntos limpos e peche de vertedoiros, a da extracción do fuel do Prestige e a do Porto da Coruña, xa reseñadas.

No cadro 2.41 agrúpanse as aportacións do FEOGA, que financia accións tendentes á adaptación dos agricultores e das rexións ás novas formas de agricultura; e o desenvolvemento de novos sectores económicos nas zonas rurais; e o IFOP, que axuda ás rexións costeiras que se ven afectadas polo declive do sector pesqueiro.

As actuacións da UE, no sector agropesqueiro galego, teñen unha importancia fundamental e pretenden potenciar a vertente da acuicultura e rachar cos graves problemas estruturais da agricultura –escasa dimensión das explotacións, envellecemento da poboación e excesivo peso da súa actividade–; e da pesca –sobredimensión e envellecemento da flota, falta de caladoiros, etc.–.

En 2005, Galicia obtivo un financiamento, por esta vía (cadro 2.41), de máis de 390 millóns de euros, cunha diminución de 11,22 millóns de euros con respecto ao ano anterior; o incremento prodúcese tanto no sector agrario por unha contía de 3,70 millóns como no sector pesqueiro no eido do IFOP que aumenta en 7,52 millóns de euros con respecto a 2004.

No concernente ao FEOGA-Garantía a partida de maior contía continúan a ser en 2005 as axudas á produción de carne de vacún –69,61 millóns de euros–, destacando a continuación pola súa contía as axudas á produción de leite, duplicando o importe do ano anterior e acadando unha contía de 40,51 millóns de euros, diminuíndo en troques en máis de 5 millóns a partida para cultivos herbáceos. Incrementase, doutra banda a liña de subvención de máis de preto de 6,7 millóns de euros para reestructuración de viñado e diminúe lixeiramente a dotación para accións de forestación e silvicultura e as subvencións ao aceite para conservas –que representan máis de 9 millóns de euros– decrecen por último tamén as subvencións ao cese anticipado 9,60 millóns en 2005, reducíndose practicamente á metade as indemnizacións compensatorias a zonas desfavorecidas –6,34 millóns de euros–.

No sector pesqueiro en 2005 aumentan moi significativamente as subvencións ás estruturas pesqueiras con respecto ao ano anterior, nunha contía –92,17 millóns de euros– case dúas veces superior á do ano precedente.

■ O Fondo Social Europeo é un instrumento financeiro comunitario encargado de fomentar as oportunidades de emprego e a mobilidade xeográfica e profesional dos traballadores. En tanto que tal instrumento ten incidencia na industria ao constituir un complemento das accións desenvolvidas por entes públicos ou privados, encamiñados fundamentalmente a mellorar a formación profesional e, no seu caso, a orientación profesional dos traballadores e a axudar á contratación estable de determinados colectivos de traballadores.

Contribución financeira da UE nos sectores agrariopesqueiros. Galicia. 2001-2005.

■ Cadro 2.41

Sector agrario	Pagos				
	2001	2002	2003	2004	2005
FEOGA -Garantía⁽¹⁾					
Industria de cereais	-	0,039	-	0,007	0,002
Producción de cereais	6,563	29,666	18,905	-	
Producción de oleaxinosas	0,001	0,022	0,027	-	
Producción carne de vacún	47,919	52,331	55,037	66,819	69,608
Primas ovino e cabrún	1,145	6,248	11,227	4,174	3,229
Leite escolar	0,364	0,354	0,295	0,312	0,270
Aceite para conservas	6,371	11,050	11,832	12,152	9,475
Destilacións vinícolas	0,121	0,182	0,413	0,501	0,228
Intervencións en porcino	-	-	0,076	0,071	0,008
Retirada de terras	0,002	0,044	0,022	-	
Apicultura	0,188	0,179	0,199	-	
Recuperacións, intereses, sancións, etc	0,008	0,003	0,022	0,012	0,004
Producción de forraxes	0,056	0,122	0,067	0,063	
Cese anticipado	12,681	12,248	12,462	11,343	9,602
Medidas medioambientais	0,410	0,504	0,548	-	
Forestación e sevicultura	15,498	7,169	8,728	4,950	4,027
Reestruturación do viñado	4,660	4,913	4,976	4,779	6,736
Indemniz. compensatorias zonas desfavorecidas	5,784	5,306	6,473	11,747	6,341
Almacenamento do leite	-	0,007	-	-	
Cultivos herbáceos	-	-	-	20,603	15,583
Producción de legumes	-	-	-	0,001	0,002
Producción de leite	-	-	-	20,677	40,507
Axudas á apicultura	-	-	-	0,156	0,164
Medidas agroambientais	-	-	-	1,260	2,817
Total FEOGA -Garantía	101,771	130,387	131,309	159,627	168,603
FEOGA -Orientación: axudas directas:					
Transformación e comercialización	3,005	-	-	-	
Programas operativos Comun. Autónoma	50,518	74,414	136,583	103,022	100,766
Iniciativas comunitarias e PRODER	8,441	3,293	-	0,979	1,553
Orzamento ingresos do Estado	0,000	0,492	2,822	35,228	26,537
LEADER e outros:					
Grupos Acción Local	-	5,944	11,183		
Total axudas directas	3,005	-	140,487	145,173	140,039
Total reembolsos ou anticipos	58,959	-	-	-	-
Total FEOGA -Orientación	61,964	78,199	140,487	145,173	140,039
Outros recursos agrarios:					
Sanidade animal	0,343	-	-	0,146	0,009
Sistema integrado e control	57,100	-	-	-	
Total outros recursos agrarios	57,443	-	-	0,146	0,009
Total sector agrario	221,178	208,586	271,796	304,946	308,651
Sector pesqueiro					
IFOP: axudas directas:					
"Iniciativa "Pesca"	4,729	0,868	-	-	
Estructuras pesqueiras	66,666	57,549	149,800	55,006	92,167
Total IFOP	71,395	58,417	-	55,006	92,167
Outros recursos pesqueiros:					
Pesca artesanal	0,063	-	-	-	
Vixiancia pesqueira	0,004	0,326	0,086	0,356	
"Acción específica "Prestige"	-	-	-	30,000	
Total outros recursos pesqueiros	0,067	-	30,000	0,356	-
Total sector pesqueiro	71,462	58,743	149,886	85,006	92,523
Total sectores agrario e pesqueiro	292,640	267,329	421,682	389,952	401,174

Datos en millóns de euros

(1) Cantidades aboadas polos organismos pagadores con cargo ao FEOGA-Garantía

Fonte: Ministerio de Agricultura, Pesca e Alimentación. Subsecretaría. Oficina Presupostaria

Nas zonas de obxectivo 1, entre as que se atopa Galicia, o Fondo oríéntase, ademais, ao desenvolvemento das rexións con atraso estrutural.

**Recursos financeiros asignados a España para o Fondo Social Europeo.
Por comunidades autónomas. 2000-2006**

■ **Cadro 2.42**

	Obxectivo 1	Obxectivo 2	Obxectivo 3
Formas de intervención			
PPOO Rexionais			
Andalucía	155.155	-	-
Asturias	17.333	-	-
Canarias	45.673	-	-
Cantabria	5.541	-	-
C. A Mancha	40.299	-	-
C. León	51.389	-	-
C. Valenciana	79.283	-	-
Extremadura	60.494	-	-
Galicia	65.223	-	-
Murcia	17.936	-	-
Ceuta	2.596	-	-
Melilla	1.697	-	-
Aragón	-	-	10.241
Baleares	-	-	5.262
Cataluña	-	38.017	36.111
Madrid	-	-	38.904
Navarra	-	-	10.825
País Vasco	-	-	37.045
A Ríoxa	-	-	2.355
Total	542.619	38.017	140.744
PPOO Plurirrexionais			
Fomento do emprego	570.821	-	133.893
Iniciativa Empresarial e Formación Continua	258.556	-	75.775
Loita contra a discriminación	33.939	-	12.795
Sistema de Formación Profesional	22.936	-	6.345
Investigación, Desenvolvemento e Innovación	42.186	17.880	-
Asistencia Técnica	377	-	127
Total	928.817	17.880	228.934
Total PPOO	1.471.436	55.897	369.678
IC EQUAL	85.771		
TOTAL		1.982.782	

Importe en millóns de pesetas.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais.

No cadro 2.42 inclúense as previsións dos recursos financeiros do FSE no seu reparto por formas de intervención e por obxectivos para o período 2000-2006.

No cadro 2.43 contéplase a relación entre a execución do exercicio 2005 do Fondo Social Europeo e a Estratexia Europea polo Emprego (E. E. E.) 2003-2010 fixada no Consello Europeo de Lisboa de 2000 e completada no de Estocolmo de 2001.

Os tres pilares aplicables á comunidade autónoma contemplan un volume de inversión por parte do FSE de máis de 48 millóns 928 mil euros con incidencia en 247.460 persoas das que 138.903, é dicir o 56,13%, son mulleres. A directriz de maior impacto económico foi a referente a ampliar e mellorar a inversión en capital humano con máis de 20 millóns 695 mil euros e unha incidencia en 163.457 persoas.

■ **Cadro 2.43** Relación entre a execución 2005 do Fondo Social Europeo e a Estratexia Europea polo Emprego

Orientacións 2005		Medida	Informe anual 2005			
Pilar	Directriz		Coste total	Axuda FSE	Nº persoas	Nº Mulleres
I. Atraer a máis persoas para que se incorporen e permanezan no mercado de traballo.	1 Promover un enfoque do traballo no ciclo da vida	Ofrecer vías de inserción profesional aos novos	4.551.384,96	3.185.969,47	1.858	1.051
		Mellorar a empregabilidade das mulleres	2.575.841,24	2.060.672,99	42.822	38.516
		Fomentar a actividade empresarial das mulleres	1.398.095,54	1.118.476,43	473	449
		Combater a segregación horizontal e vertical, así como a discriminación salarial e favorecer a conciliación da vida familiar e laboral	626.719,89	501.375,91	565	565
		Total directriz	9.152.041,63	6.866.494,80	45.718	40.581
	2 Garantir uns mercados de traballo que propicien a inserción, aumentar o atractivo do traballo.	Favorecer a xeración de nova actividade que permita a creación de emprego	2.065.509,17	1.549.131,89	3.738	2.156
		Ofrecer aos desempregados posibilidades de inserción no mercado laboral	6.166.027,37	4.316.219,16	4.198	1.242
		Combater o paro prolongado mediante accións de reinserción laboral dos desempregados de longa duración	581.446,44	596.012,51	270	177
		Apoiar a inserción das persoas discapacitadas no mercado laboral	888.243,59	666.182,69	632	265
		Propoñer oportunidades de integración aos colectivos en risco de exclusión do mercado de traballo	6.086.814,44	4.565.110,84	4.549	2.833
		Apoiar as iniciativas locais que contribúan á xeración de emprego	2.442.153,34	1.831.615,01	286	124
		Total directriz	18.230.194,35	13.524.272,10	13.673	6.797
	TOTAL PILAR		27.382.235,98	20.390.766,90	59.391	47.378
II Mellorar a adaptabilidade dos traballadores e as empresas	3 Promover a flexibilidade combinada coa seguridade no emprego e reducir a segmentación do mercado de traballo	Soster a consolidación do emprego existente				
			5.899.286,59	4.424.464,94	2.267	977
	Total directriz		5.899.286,59	4.424.464,94	2.267	977
	TOTAL PILAR		5.899.286,59	4.424.464,94	2.267	977
III Aumentar o investimento en capital humano mediante a mellora da educación e as tecnoloxías	4 Ampliar e mellorar o investimento en capital humano	Apoiar o investimento en capital humano no ámbito da investigación, a ciencia e a tecnoloxía e a transferencia de coñecemento cara o sector produtivo	4.457.722,91	3.343.292,18	764	416
		Fomentar o acceso de todos/as ao ensino da FP e a súa extensión, nas súas dúas compoñentes: a FP Base e a FP Específica	21.297.015,21	13.843.059,88	151.142	73.818
		Proporcionar alternativas educativas enfocadas ao mercado de traballo ás persoas que non superen o ensino obrigatorio	2.606.101,97	1.954.576,48	2.094	637
		Asegurar a actuación do nivel de competencias dos traballadores	2.072.714,29	1.554.535,72	9.457	4.443
		Total directriz	30.433.554,38	20.695.464,26	163.457	79.314
	5 Adaptar os sistemas de educación e formación en resposta ás novas esixencias en materia de competencias	Desenvolver novas modalidades de oferta en FP Inicial/Regrada	2.426.358,69	1.577.133,15	18.993	9.374
		Promover mecanismos de integración e mellora da eficiencia dos subsistemas de FP	2.831.369,58	1.840.390,23	3.352	1.860
		Total directriz	5.257.728,27	3.417.523,38	22.345	11.234
	TOTAL PILAR		35.691.282,65	24.112.987,64	185.802	90.548
	TOTAL		68.972.805,22	48.928.219,48	247.460	138.903

Contía económica en euros

Fonte: Ministerio de Economía e Facenda

2.9.2. A aportación da Administración Xeral do Estado

Inclúense neste apartado as subvencións do Ministerio de Industria Turismo e Comercio nos eidos do programa de fomento da investigación técnica: Profit, que substituíu aos plans da iniciativa de Apoio á Tecnoloxía, á Seguridade e á Calidade Industrial (ATYCA) xunto co Plan de Competitividade Téxtil-Confección; os programas de reindustrialización e reestruturación da minería do carbón e desenvolvemento alternativo das comarcas mineiras, e os créditos concedidos polo Centro para o Desenvolvemento Tecnolóxico Industrial (CDTI).

Incluímos tamén os datos dos incentivos rexionais da Zona de Promoción Económica de Galicia (ZPE), concedidos polo Ministerio de Economía e xestionados administrativamente pola Xunta de Galicia, a través do IGAPE.

■ Os programas tecnolóxicos do Estado

O Programa de Fomento da Investigación Técnica (PROFIT) articula un conxunto de convocatorias de axudas públicas destinadas a estimular ás empresas e outras entidades a levar a cabo actividades de investigación e desenvolvemento tecnolóxico de acordo cos obxectivos establecidos no Plan Nacional de Investigación Científica, Desenvolvemento e Innovación Tecnolóxica (I+D+I) 2004-2007. Neste marco o Ministerio de Industria, Turismo e Comercio xestiona o programa de fomento da investigación técnica: PROFIT co obxecto de contribuír ás condicións que favorezan o aumento da capacidade de absorción tecnolóxica das empresas, o fortalecemento dos sectores e mercados de rápido crecemento, así como a creación e o desenvolvemento das empresas de base tecnolóxica, especialmente as de elevada tecnoloxía.

O programa PROFIT vén substituír á iniciativa ATYCA aprobada o 10 de outubro de 1996 cunha vixencia de 1997 a 1999, da que se ofreceron datos en anteriores informes e que contemplaba de xeito similar ao programa vixente un sistema de incentivos para mobilizar as empresas e outras entidades a desenvolver actividades de I+D, deseño, calidade, seguridade e de medio ambiente industrial, co fin de afondar na mellora da competitividade das empresas, garantir o emprego cualificado, a medio e longo prazo, e aumentar a calidade de vida dos cidadáns.

O PROFIT prevé dúas liñas de financiamento:

- Anticipos reembolsables, que son préstamos a interese cero, destinados a proxectos de baixo risco tecnolóxico ou empresarial.
- Subvencións que cubran parcialmente os custos subvencionables do proxecto.

Estes instrumentos financeiros poderán, á súa vez, concorrer con créditos privilegiados do CDTI, de acordo coa súa normativa, estando tamén prevista unha acción horizontal de apoio ao sistema de garantías das entidades financeiras que presten ditas garantías a favor da Administración do Estado.

Profit 2004-2007, actualmente en vigor, aproveita a experiencia dos catro anos do anterior programa introducindo algunhas melloras orientadas a facilitar a interpretación da regulación das bases e a axilizar a xestión das convocatorias e incorporar as directrices do novo Plan Nacional de I+D+I.

PROFIT. Programas aprobados en Galicia e porcentaxe sobre o total estatal. 2005.

■ Cadro 2.44

	Nº proxectos aprobados	Subvencións	Préstamos	Axuda Total
1-Desenvolvemento industrial				
A Coruña	9	213.992	1.236.193	1.450.184
Lugo	0	0	0	0
Ourense	3	80.328	0	80.328
Pontevedra	23	436.500	14.521.619	14.958.119
Total Galicia desenvolvemento industrial	35	730.820	15.757.812	16.488.632
Total España	953	30.633.367	233.315.488	263.948.855
2-Desenvolvemento da Sociedade da Información				
Total Galicia Des. Soc. da Información	7	25.491	0	25.491
Total España Des. Soc. da Información	135	48.984.995	85.800.188	134.785.183
TOTAL PROFIT				
Galicia	42	756.311	15.757.812	16.514.122
España	1.088	79.618.362	319.115.676	398.734.038
% Galicia sobre total nacional	4	1	5	4

Importes en euros

Fonte: Ministerio de Industria Turismo e Comercio

No cadro 2.44 contéplanse os proxectos aprobados durante 2005 en Galicia coa contía da subvención e/ou préstamo correspondente e o total das mesmas, por provincias os 35 correspondentes ao eixe desenvolvemento industrial e o total de Galicia os 7 do eixe desenvolvemento da sociedade da información. Como pode observarse os 42 proxectos aprobados na Comunidade Autónoma representan un escaso 3,85% do total español, constituíndo o importe global da axuda: 16 millóns 514 mil euros o 4,14% dos preto de 399 millóns de euros do total nacional. Desde o punto de vista da súa distribución provincial, a maioría, tanto dos proxectos, como da contía aprobada corresponde á provincia de Pontevedra.

Plan de competitividade do sector téxtil-confección. Galicia. 2005.

■ Cadro 2.45

	Expdtes.	Subvención	Crédito
	2005	2005	2005
A Coruña	1	0	202.650
Lugo	-		
Ourense	1	0	105.075
Pontevedra	4	0	1.602.535
Galicia	6	0	1.910.260

Elaboración propia

Contía subvención en euros

Fonte: Ministerio de Industria, Turismo y Comercio

○ **Plan de Fomento da Investigación para o sector Téxtil-Confección** é un sistema de axudas promovido polo antigo Ministerio de Industria e Enerxía e mantido con nova regulación polo actual Ministerio de Industria, Turismo e Comercio. Vai dirixido ao fomento da innovación e o desenvolvemento tecnolóxico do sector téxtil-confección, con vistas a incrementar a súa competitividade e favorecer a súa integración no mercado internacional. No plan inicial 1997-1999, seguiron outros dos que se ofreceron datos en informes precedentes, o actual programa de Fo-

mento da Investigación Técnica para o sector Téxtil-Confección ofrece axudas tanto en forma de subvención como en forma de anticipo reembolsable a interese cero e 12 anos de amortización (incluídos 2 anos de carencia), no cadro 2-45 reflítense os datos de Galicia, cun total de 6 proxectos aprobados por importe global de algo máis de 1 millón 910 mil euros, dos que 4 corresponden á provincia de Pontevedra con máis de 1 millón 602 mil euros, e un só proxecto nas provincias da Coruña e Ourense.

■ O Centro para o Desenvolvemento Tecnolóxico Industrial (CDTI) ten como obxectivo axudar ás empresas españolas a elevar o seu nivel tecnolóxico mediante a financiación de proxectos de I+D, a xestión e a promoción da participación de empresas españolas en programas internacionais de cooperación tecnolóxica, o apoio á transferencia de tecnoloxía no ámbito empresarial, así como á creación e consolidación de empresas de base tecnolóxica.

■ Cadro 2.46

Aportacións do CDTI. Galicia. 2001-2005

	Nº de proxectos					Orzamento subvencionable					Aportación CDTI				
	2001	2002	2003	2004	2005	2001	2002	2003	2004	2005	2001	2002	2003	2004	2005
A Coruña	6	4	2	2	5	8.189,5	3.365,1	2.163,8	1.744,7	5.123,5	3.244,6	1.225,7	1.161,7	872,4	3.074,1
Lugo	2	1	2	1		2.075,9	923,6	1.325,4		603,7	625,7	461,8	498,7		300,0
Ourense					1					720,2					432,1
Pontevedra	7	2	7	2	8	7.641,5	1.372,4	6.237,1	3.033,8	10.601,4	3.153,4	780,3	3.280,4	1.573,3	5.763,9
Galicia	15	7	11	4	15	17.906,9	5.661,1	9.726,3	4.778,5	17.048,8	7.023,7	2.467,8	4.940,8	2.445,6	9.570,1

Contías económicas en miles euros

Fonte: Centro para o Desenvolvemento Tecnolóxico Industrial (CDTI)

O CDTI concedeu a Galicia, durante 2005 préstamos por un valor de 9 millóns 570 mil euros distribuídos en 15 proxectos para apoiar unha inversión de 17 millóns 49 mil euros-(cadro 2.46), salientando dende o punto de vista provincial, como en anos anteriores, a contía da aportación en Pontevedra.

O programa de reindustrialización contempla subvencións e préstamos para zonas que sufriran declive industrial; aprobou para Galicia en 2005 7 proxectos, outorgando subvencións de 760.000 euros e anticipos de 6.501.910 euros a empresas con actividade no contorno de Ferrol e As Pontes.

O Plan 1998-2005 para a reestruturación da minería de carbón e desenvolvemento alternativo das comarcas mineiras subvencionou 5.973.557 euros para 17 proxectos de acondicionamento de estradas na provincia da Coruña no contorno dos concellos de As Pontes de García Rodríguez e Cerceda.

■ Os incentivos económicos rexionais

Os incentivos económicos rexionais creados pola Lei 50/1985 constitúen un mecanismo incentivador da inversión privada en zonas configuradas na actualidade (reforma do Real-decreto 1328/2001 do 30 de novembro) como Zona de Promoción Económica -ZPE- que queda constituída pola totalidade da comunidade autónoma: a consideración de ZPE supón que os proxectos de investimentos relacionados coa industria extractiva e transformadora, en industrias agroalimentarias, de acuicultura e de transformación e conserva de produtos pesqueiros, os

servizos de apoio á industria e os de establecementos hoteleiros poden ser susceptibles de subvencións ata o 40% do investimento total).

A partir do 1 de xaneiro de 1996 suprímese a ZID (Zona Industrial en Declive, que ten ata esa data a zona de Ferrolterra, cun tratamento máis xeneroso con respecto á porcentaxe das subvencións) e a totalidade de Galicia constitúe ZPE a efectos da normativa sobre os incentivos económicos, se ben a porcentaxe que obteñen as empresas pode complementarse con outras actuacións subvencionadoras co tope xeral do 40% a partir de 2002 fronte ao anterior do 50%.

Expedientes de incentivos económicos rexionais da Comunidade Autónoma de Galicia, acollidos á Lei 50/1985, aprobados entre o 01.01.2005 e o 31.12.2005

■ **Cadro 2.47**

	Expedientes	Investimento	Subvención	A crear	A manter
A Coruña	29	144.880.219	22.372.884	378	1.658
Lugo	9	90.378.881	20.243.804	114	538
Ourense	10	31.915.108	4.982.744	96	926
Pontevedra	39	169.256.083	25.280.906	519	1.647
Galicia	87	436.430.291	72.880.338	1.107	4.769

Datos de Investimento e Subvención en euros
Fonte: Ministerio de Economía

■ **Cadro 2.48**

Expedientes de incentivos económicos rexionais da Comunidade Autónoma de Galicia, acollidos á Lei 50/1985, aprobados entre o 01.06.1988 e o 31.12.2005

	Exp.	Investimento	Subvención	%	Emprego/crear	Emprego/manter
Galicia	1.618	4.076.013	720.779	17,68	24.283	75.836

Elaboración Propia
Datos de Investimento e Subvención en miles de euros
Fonte: Ministerio de Economía

■ **Cadro 2.49**

Expedientes de incentivos económicos rexionais da Comunidade Autónoma de Galicia, acollidos á Lei 50/1985, aprobados de 1994 a 2005

	Exp.	Investimento	Subvención	%	Emprego/crear	Emprego/manter
1994	63	147.055,64	26.071,91	17,73	873	3.144
1995	63	133.034,03	23.265,18	17,49	823	4.515
1996	39	68.713,71	10.746,10	15,64	486	2.251
1997	51	378.126,77	87.801,86	23,22	1.114	4.273
1998	53	270.455,45	48.958,45	18,10	1.042	10.225
1999	83	259.793,49	45.737,02	17,60	1.724	4.654
2000	52	131.753,87	21.678,51	16,45	923	2.025
2001	109	445.221,60	46.184,20	10,37	1.744	7.308
2002	47	330.394,13	30.059,31	9,10	1.267	3.181
2003	100	395.946,00	55.135,00	13,92	1.520	6.082
2004	47	232.548,95	35.273,00	15,17	875	2.717
2005	87	436.430,29	72.880,34	16,70	1.107	4.769

Datos de Investimento e Subvención en miles de euros
Fonte: Ministerio de Economía

Como pode apreciarse no cadro 2.48 aprobáronse en Galicia, desde 1988, ano de iniciación dos incentivos, ata decembro de 2005, un total de 1.618 proxectos que obtiveron unha subvención total de 720 millóns 779 mil euros.

O cadro 2.49 contempla a evolución, nos últimos doce anos, observándose a nivel galego, nos anos 1997, 1998 e 1999 un aumento moi notable tanto do investimento subvencionable como da axuda concedida, destacando a estes efectos e tamén a contía do tanto por cento correspondente, ao ano 1997.

En 2000 aprobáronse un total de 52 expedientes –un número inferior ao ano anterior e similar aos anos precedentes– para un investimento de 131 millóns 754 mil euros-, outorgáronse subvencións de 21 millóns 679 mil euros-, pero en 2001 apróbanse 109 expedientes, a cantidade maior destes últimos nove anos cun alto, tamén, investimento previsto, outorgando como subvención 46 millóns 184 mil euros cun compromiso de creación de 1.744 novos empregos e de mantemento de 7.308.

No ano 2002 baixa o número de expedientes a 47, aínda que a contía do investimento -330 millóns 394 mil euros- é importante. O importe da subvención baixa con respecto ao ano anterior e acada un importe de algo máis de 30 millóns de euros cun compromiso de creación de 1.267 empregos e de mantemento de 3.181. No ano 2003 volven a subir tanto o número de expedientes -100- como a subvención concedida 55 millóns 135 mil euros, experimentando un acusado descenso en 2004 no que se aproban 47 expedientes para unha inversión de preto de 232 millóns 549 mil euros e concedese unha subvención total de 35 millóns 273 mil euros, para a creación de 875 empregos e o mantemento de 2.717 postos de traballo.

Por último no ano 2005 increméntanse substancialmente o número de expedientes: 87, a contía do investimento subvencionable: 436 millóns 430 mil euros e o importe da subvención: 72 millóns 880 mil euros, a cantidade máis alta despois da do ano 1997.

Cadro 2.50

Incentivos económicos rexionais. Proxectos por sectores. Galicia. 2005

	Expedientes	Investimento aprobado	Subvención	Emprego a crear	Emprego a manter
Extracción e 1ª trans. de minerais metálicos non enerxéticos	2	14.850.841	3.439.568	18	274
Extracción e industria de minerais non metálicos	9	35.484.389	4.999.863	103	254
Industria química e produción de fibras artificiais	4	45.094.327	8.475.324	82	168
Fabricación de prod. metálicos. Maquinaria e equipo mec.	18	73.075.063	9.392.047	239	1.132
Construción de máquinas de oficina. mat. eléctrico e electrónico	1	2.193.787	307.130	10	118
Const. automóviles e pezas de reposto. Material de transporte	3	8.285.051	1.319.508	39	206
Industria de produtos alimenticios, bebidas e tabaco	8	24.368.061	4.009.696	55	188
Industria téxtil, coiro, calzado e vestido	10	22.496.581	3.476.512	159	1.589
Industrias da madeira e do papel. Artes gráficas	17	175.593.952	32.258.699	270	722
Industria do caucho e transformación de materiais plásticos	4	5.833.848	708.625	19	34
Outras industrias manufactureiras	4	5.634.223	905.172	26	26
Turismo	4	19.465.980	3.046.442	74	58
Servizos prestados ás empresas	1	834.524	166.905	6	0
Outros sectores económicos	2	3.219.664	374.846	7	0
Total	87	436.430.291	72.880.338	1.107	4.769

Importes en miles de euros

Fonte: Ministerio de Ciencia e Tecnoloxía

Por sectores (cadro 2.50) o maior número de expedientes corresponde ao de fabricación de produtos metálicos, maquinaria e equipos mecánicos, aínda que tanto pola contía da subvención, como do emprego a crear o volume maior é o do sector de Industrias da madeira, do papel e artes gráficas.

2.9.3. A aportación da Administración Autonómica

A análise da política industrial da Xunta de Galicia en 2005 lévanos primeiramente a examinar o labor do Instituto Galego de Promoción Económica (IGAPE), os fondos de capital risco -Emprende, Adiante, e da Sociedade para o Desenvolvemento Industrial de Galicia (SODIGA) que xestiona XESGALICIA; e, posteriormente, cun achegamento moi sucinto ás liñas de actuación orzamentaria de promoción industrial que veñen desenvolvendo as consellerías sectoriais: a de Innovación e Industria co apoio da de Economía e Facenda; a do Medio Rural; a de Pesca e Asuntos Marítimos; e a de Medio Ambiente e desenvolvemento sostible.

Desde a súa creación, coa Lei 5/1992, do 10 de xuño, o IGAPE vén a traballar en diversos programas de promoción e apoio ao contorno empresarial galego, a través da tramitación dos incentivos económicos rexionais -que xa estudamos no anterior epígrafe-, da concesión de préstamos e avais, de distintas modalidades de bolsas para posgraduados (de contratos en prácticas, de investigación no exterior; “de promoción”, etc.) e de programas como LANZA -para a promoción da creación de empresas innovadoras lideradas por xoves-, PIMEGA -plan integral para mellorar a competitividade da empresa galega- ou IGATEL -que fomenta as telecomunicacións e aporta unha base de datos con información especializada ao empresariado-.

Desde a aprobación do Decreto 309/1995, do 23 de novembro, sobre incentivos para o desenvolvemento económico e fomento da actividade empresarial na Comunidade Autónoma de Galicia, o IGAPE configúrase, máis claramente, como o eixe fundamental de potenciación do sector produtivo galego, potenciada polo novo marco de actuación que introduce o “Acordo sobre medidas para o crecemento e o emprego en Galicia”, asinado o 13 de xullo de 1998 pola Xunta de Galicia, a Confederación de Empresarios de Galicia e as centrais sindicais SN de Comisións Obreiras de Galicia e a Unión Xeral de Traballadores. Nel contéñense as liñas de actuación no período 1998-2001, mantendo e reforzando en parte as políticas que de promoción e fomento da actividade empresarial viñan realizándose con anterioridade -subsidiación aos tipos de xuro dos préstamos, subvencións a fondo perdido en proxectos que contribúan á creación e ao mantemento de emprego estable, préstamos participativos, saneamento financeiro, avais, etc.-.

En xuño de 2000 o IGAPE dá a coñecer as directrices que seguirá o ente no período 2000-2003, presentando novos retos -duplicar os resultados do período 1997-1999- incidindo nas liñas dos programas previstos no acordo coas centrais sindicais SN de CCOO de Galicia e UGT-Galicia e a Confederación de Empresarios de Galicia. O Decreto 172/2001 do 12 de xullo fixa as bases que regulan as modalidades de axudas do IGAPE que foron potenciadas e modificadas o 31 de marzo de 2003 no marco do plan de dinamización económica, Plan Galicia, incor-

porando e establecendo melloras de carácter xeral e iniciativas orientadas a prestar apoio ás pequenas empresas nas zonas especialmente afectadas polo sinistro do Prestige (Costa da Morte) ou nas áreas de dinamización prioritaria de Lugo e Ourense. Na actualidade, contempla para o período 2002-2006 as seguintes liñas de actuación:

- Apoios a investimentos.
- Apoios a novas iniciativas empresariais (implantación de proxectos emprendedores).
- Apoio á continuidade e á mellora competitiva.
- Apoio a empresas (reestruturacións).
- Formación (apoios á especialización laboral).
- Servizos (novos proxectos, diagnósticos empresariais, Plan de empresa e información sobre axudas).

O Acordo do 13 de xullo de 1998 aporta como principal novidade unha nova dimensión de apoio ás empresas, creando unha xestora de capital risco: XESGALLICIA (constituída en marzo de 1999), cun presuposto de 16.000 millóns de pesetas e que dispón de tres instrumentos en función das demandas empresariais:

- **Fondo Emprende**, componse de aportacións da Xunta de Galicia, das Caixas de Aforro, e o BBVA, co obxectivo de promover as empresas de nova creación.
- **Fondo Adiante**, financiado con diñeiro público e destinado ao apoio ás empresas con problemas de viabilidade.
- **SODIGA**, que pasa a constituírse exclusivamente nunha sociedade de capital risco. Prevese manter os actuais socios e ampliarase a outras entidades financeiras; apoia proxectos de desenvolvemento de empresas con estrutura financeira equilibrada e un grao de madurez significativo. Xestiona directamente o Fondo Galicia-Norte de Portugal, acollido ao programa comunitario Interreg-3, formado por capital aportado a partes iguais pola Xunta de Galicia e a Rexión Norte de Portugal que financian investimentos en Portugal promovidos por empresas de Galicia e viceversa, primándose a creación de joint ventures entre empresas.

No cadro 2.51 contémpanse as inversións aprobadas dos fondos de XESGALLICIA nos anos 2000 a 2005. Como se pode observar en 2000 aprobáronse 31 expedientes de inversión que supuxeron máis de 16 millóns de euros, descende en 2001 o número de inversións a 16 e lixeiramente a contía total –15,71 millóns de euros—. En 2002 tramítanse o mesmo número de expedientes de inversión que o ano anterior: 16, baixando o importe total a 11,14 millóns de euros e no ano 2003 os 20 expedientes aprobados alcanzan un montante total entre as subvencións de capital e préstamo de 25,45 millóns de euros dos que a parte máis importante corresponde aos 11 proxectos de Sodiga. No ano 2004 baixan ostensiblemente tanto o número de proxectos aprobados –12– como a contía da inversión: 9 millóns 573 mil euros e finalmente en 2005 volven a baixar; neste caso en dous o número de proxectos que son só 10 e a contía do importe: 6 millóns 863 mil euros a cantidade máis cativa dende a creación da xestora.

Dentro da modalidade de subvencións ao investimento, o IGAPE continúa cunha acción de política industrial xa “clásica” en Galicia, porque se vén mantendo desde hai máis dunha década: a subvención do tipo de interese dos créditos bancarios ás Pequenas e Medianas Empresas (PEMES) galegas. Dita modalidade complementáase coa concesión de avais co obxecto de subministrar garantías ás empresas galegas (ou ás que teñan unidades produtivas en Galicia e destinen integramente ese diñeiro á creación, ampliación, reconversión ou reestruturación das mesmas) para investimentos e refinanciamento.

Fondos de capital risco de XESGALICIA. 2000-2005.

■ Cadro 2.51

Proxectos e Inversións	Nº proxectos		FONDOS			
			ADIANTE	EMPRENDE	SODIGA	TOTAL
	2000		6	13	12	31
	2001		5	3	8	16
	2002		2	7	7	16
	2003		1	8	11	20
	2004		4	5	3	12
	2005		2	4	4	10
Capital ⁽¹⁾	2000		1.949,74	2.644,99	7.081,79	11.676,52
	2001		1.983,34	552,81	5.820,80	8.356,95
	2002		396,50	2.203,07	4.471,78	7.071,35
	2003		0,00	3.521,42	16.860,18	20.381,60
	2004		450,00	1.209,90	3.045,29	4.705,19
	2005		910,51	1.146,41	1.055,70	3.112,62
Préstamo ⁽¹⁾	2000		2.405,05	1.203,65	913,54	4.522,24
	2001		1.472,48	288,49	5.592,30	7.353,27
	2002		859,45	2.347,34	847,43	4.054,22
	2003		1.202,00	1.513,55	2.352,01	5.067,56
	2004		2.868,00	400,00	1.600,00	4.868,00
	2005		2.400,00	750,00	600,00	3.750,00
Total (cap. + prest.) ⁽¹⁾	2000		4.354,79	3.848,64	7.995,33	16.198,76
	2001		3.455,82	841,30	11.413,10	15.710,22
	2002		1.255,95	4.550,41	5.319,21	11.125,57
	2003		1.202,00	5.034,97	19.212,19	25.449,16
	2004		3.318,00	1.609,90	4.645,29	9.573,19
	2005		3.310,51	1.896,41	1.655,70	6.862,62

(1) Miles de euros

Fonte: IGAPE (Xunta de Galicia)

■ Cadro 2.52

Convenios de subsidiación de xuros e apoio á peme. Galicia 1999-2005

	Nº de expedientes							Importe do préstamo ⁽¹⁾						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
A Coruña	366	323	353	257	235	326	280	112.277	95.418	61.405	58.608	54.679	46.577	42.096
Lugo	212	159	172	142	119	173	233	33.705	39.655	35.058	28.578	31.821	21.746	51.820
Ourense	147	94	186	89	71	83	85	33.285	32.798	25.703	16.867	8.833	11.205	11.062
Pontevedra	336	288	374	245	242	313	267	109.266	81.943	96.040	65.912	83.261	62.370	49.193
Fóra de Galicia				2	1						422	225		
Galicia	1.061	864	1.085	735	668	895	865	288.533	249.815	218.206	170.387	178.819	141.898	154.171

Elaboración propia Elaboración propia

(1) Datos en miles de euros

Fonte: Igape

■ Cadro 2.53

Programas financeiros a PEMES. Por sectores. Galicia. 2005

	Expedientes	Investimento subvencionable	Préstamo subvencionable	Ptos. Subsid. pond.	Subvención concedida	Emprego crear	Emprego manter
Agricultura	12	2.982,40	2.049,43	1,94	141,00	9	193
Comercio	221	38.561,28	24.572,73	1,98	1.817,46	259	1.796
Construción	40	5.695,70	5.147,91	2,02	246,30	7	1.488
Industria	130	46.418,79	31.571,17	1,97	2.391,19	236	3.010
Medio Ambiente	2	295,96	253,40	2,35	16,42	3	22
Pesca	81	63.928,19	41.790,52	2,09	3.538,94	195	346
Servizos	1	40,54	28,38	1,35	0,60	0	31
Transporte	342	46.589,00	39.865,85	2,47	2.586,60	17	4.687
Turismo	36	14.676,04	8.891,17	2,04	732,66	72	328
Total	865	219.187,90	154.170,56	2,14	11.471,17	798	11.901

Datos en miles de euros

Fonte: IGAPE

■ Cadro 2.54

Programa de apoio á continuidade e mellora competitiva da PEME. Galicia. 2004-2005

Modalidade	Nº de expedientes		Base subvencionable		Subvención concedida	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Mellora competitiva	189	444	31.156.423,47	44.382.696,46	7.384.023,91	10.588.538,82
Modernización da hostalería na Costa da Morte	112	45	2.775.056,81	1.198.276,46	1.110.022,70	479.310,58
PCCP-Sociedade da información	24	22	7.726.400,33	6.034.940,85	4.031.194,80	3.203.961,63
PCCP-Deseño	272	197	4.915.318,02	3.680.338,56	2.207.836,20	1.626.894,96
PCCP-Redes interempresariais de cooperación	2	5	407.216,72	625.582,99	251.181,57	369.269,82
PCCP-Sistemas de Calidade	198	219	2.384.194,96	2.454.754,77	881.204,22	945.059,21
PCCP- Innovación na xestión	6	9	897.304,47	1.538.212,96	453.141,04	809.325,65
Total	803	941	50.261.914,78	59.914.803,05	16.318.604,44	18.022.360,67

PCCP: Plan de Consolidación e Competitividade da PEME

Fonte: Igape- Xunta de Galicia

No cadro 2.52 contéplanse os datos dos programas de apoio financeiro ás PEMES de 1999 a 2005, desde o perspectiva provincial. En 2005 o número de expedientes diminúe lixeiramente no total de Galicia ; en troques a contía total dos préstamos concedidos que foi de 154 millóns 171 mil euros aumenta con respecto ao ano anterior no total da comunidade, se ben diminúe en todas as provincias coa excepción de Lugo en que acada a maior contía das catro.

O cadro 2.53 presenta a información do programa de investimento produtivo, en 2005, por sectores. A maioría das axudas por número de expedientes foron para o transporte, comercio, e industria. A contía maior do préstamo, correspondente a máis do 27,10%, foi para empresas do sector de pesca ocupando o lugar posterior o montante do préstamo concedido ao sector transporte

No cadro 2.54 contéplanse os datos en 2005 do programa de apoio a continuidade e mellora competitiva da Peme, unha das liñas importantes do Plan de consolidación e competitividade da Peme de actuación actual do IGAPE. Do número total de expedientes: 941, a maioría corresponden ao programa xenérico para as pemes mellora competitiva: 444, cunha subvención de máis de 10 millóns 588 mil euros e os da Sociedade da Información cunha axuda de preto de 3 millóns 204 mil euros para 22 proxectos.

■ Cadro 2.55

Subvencións a fondo perdido para proxectos empresariais de investimento. Galicia 2004-2005

	Nº expedientes		Gasto subvenc.		Subvención		Emprego a crear		Emprego a manter	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
A Coruña	46	24	229.022.170	87.255.002	20.720.948	10.895.068	817	235	3216	656
Lugo	11	11	35.547.726	90.698.572	3.724.956	6.920.215	164	110	418	726
Ourense	14	17	42.844.401	60.746.224	5.097.790	5.367.877	148	440	819	1495
Pontevedra	49	31	246.095.828	326.983.930	25.972.798	42.238.136	1144	466	3513	2068
Galicia	120	83	553.510.125	565.683.728	55.516.492	65.421.296	2273	1251	7966	4945

Importes en euros

Fonte: IGAPE (Xunta de Galicia)

O cadro 2.55 ofrece os datos de subvención a fondo perdido do IGAPE para proxectos empresariais de investimento dos anos 2004 e 2005, o importe global para os 83 expedientes de 2005 -37 menos que o ano anterior – acadou unha contía da subvención de 65 millóns 421 mil euros- máis de 10 millóns de euros que en 2004, destacando tanto en número de proxectos como na contía da subvención os datos da provincia de Pontevedra, que representa neste último aspecto o 64,56% da cantidade total na Comunidade.

Nos cadros 2.56 a 2.59 recóllense as subvencións e axudas das distintas conselleiras da Xunta de Galicia que teñen incidencia na incentivación empresarial e industrial, agrupadas por programas segundo os orzamentos xerais da Comunidade Autónoma Galega de 2004 e 2005 con excepción do primeiro deles que por cambios substanciais na numeración e título dos programas e non poder facer comparacións internuais só pode ofrecerse o correspondente a 2005.

■ Cadro 2.56 Subvencións e axudas das Consellerías de Economía e Facenda e Innovación, Industria e Comercio (capítulo VII). Galicia. 2005

	Programa	Concepto	2005
432A	Plan Galego de I+D Tecnolóxico	Convenios de colaboración para I+D	250.000
		Fundac. Fomento da Calidade Ind. E Des. Tecnol.*	419.629
		Colaboración con empresas privadas para I+D	16.629.968
		Proxectos de investigación Sergas	144.000
		Proxectos infraestruturas de investigación a empresas privadas	2.761.690
		Proxecto CIC Commerce- Fundación Cesga	146.997
		Convenios expansión no exterior	80.000
		Industrialización de proxectos de I+D. Accións complementarias	1.598.747
		Proxectos infraestruturas e convenios de I+D a empresas públicas	2.844.588
432B	Investigación Universitaria	Axudas ás Universidades para infraestruc. Proxectos e convenios I+D	14.874.988
		Fondo de apoio á investigación nas universidades	5.250.254
432V PLAN GALICIA	Plan Galego de I+D Tecnolóxico. Plan Galicia	Actuacións para I+D en Centros Públicos de Investigación	2.525.282
		Actuacións para I+D en empresas privadas	3.679.400
		Actuacións para I+D en Centros Tecnolóxicos sen ánimo de lucro	5.365.318
521A	Regulación do comercio interior e política de prezos	Convenio IGAPE potenciación comercio minorista	138.000
		Fundacións de interese galego de carácter feiral	840.000
		Fundacións PROVIGO	46.000
		Fundación Fexdega	50.000
		Fundación Ferrol Metrópoli	36.100
		Consortio pro-ferias e exposicións de Ferrol	150.000
		Cámaras de Comercio: Plan de Fomento de Exportacións (FOEXGA)	1.860.000
		Cámaras de Comercio: Plans Pipe	300.000
		Galicia Calidade S.A.	690.000
521V PLAN GALICIA	Regulación do comercio interior e política de prezos. Plan Galicia	Equipamentos comerciais de carácter social (Corporacións Locais)	5.790.000
		Axudas ao comercio minorista	1.300.000
		Plan de Cese anticipado de Actividade Comercial	2.790.000
		Desenvolvemento e Revitalización do Sector Comercial	2.500.000
		Distribución loxística e promoción comercial	3.300.000
		Mercados Centrais de Vigo	200.000
		Mellora da competitividade do comercio rural	750.000
		Fomento da calidade do comercio minorista galego	250.000
		Fomento da cooperación empresarial comercial	300.000
622A	Actuacións administrativas sobre a industria	Infraestruc. en polígonos industriais (corps. Locais e famil. e instit. sen fin de lucro)	2.000.000
		Seguridade industrial (empresas privadas e familias e instit. sen fin de lucro)	600.000
631A	Conservación e aforro de enerxía (uso racional da enerxía e enerxía renovable)	Instituto Enerxético de Galicia	1.560.000
		Uso racional da enerxía nos Concellos (Corporacións Locais)	1.800.000
		Fomento enerxías renovables	900.000
		Plan Fomento Enerxía Solar	1.504.103
		Uso racional da enerxía nas industrias	150.000
631B	Infraestruturas enerxéticas	Infraestruturas enerxéticas municipais	150.000
		Infraestruturas eléctricas no medio rural	6.822.949
		Mellora de infraestruturas enerxéticas	600.000
631V PLAN GALICIA	Programas de electrificac. e enerxías alternativas. Plan Galicia	Infraestruturas eléctricas en Medio Rural	1.575.000
		Electricidade e 2 fase de Gasificación	4.935.000
641A	Fomento da minería	Convenio coa Cámara Mineira*	100.000
		Fomento de actividades minerais	700.000
		Fomento da minería. Seguridade	400.000
		Fundacións, Institutos e Centros Tecnolóxicos	900.000
		Convenio Confederación Hidrográfica do Norte	1.000.000
711V PLAN GALICIA	Apoio á artesanía. Plan Galicia	Apoio ao sector artesanal (empresas privadas)	365.726
		Apoio ao sector artesanal. Axudas a asociacións	150.000
		Fundación Centro Galego de Artesanía e Diseño	578.033
		Apoio ao sector artesanal (empresas privadas)	489.000
		Fundación Centro Galego de Artesanía e Diseño	341.000
712B	Apoio á moderniz. empres. e mellora da compet. nos sect. indust. e servizos	Apoio ao sector artesanal. Axudas a asociacións	20.000
		Transferencia ao IGAPE	73.844.084
		Parque Tecnolóxico de Galicia	150.092
		Apoio á Innovación en sistemas, técnicas de xestión e coop. empresarial	2.126.000
		Apoio á innovación en tecnoloxías de proceso	20.619.863
		Apoio á innovación en tecnoloxías de produto e mercados	1.433.178
		Potenciación acceso empresarial á sociedade da información	743.191
		Desenvolvemento da sociedade da información	1.797.419
		Suplementación de garantías e prexubilación en estaleiros galegos	5.076.493
		Axudas a Centros tecnolóxicos sectoriais de Galicia	1.479.181
		Conv. con entid. para fomento da sociedade da inf. e á innovación	1.000.000
		Observatorio da sociedade da información, innovación e calidade	480.000
		Proxecto CIC-Commerce (INTERREG 3)	473.716
		Transferencia ao IGAPE	9.737.048
712V PLAN GALICIA	Apoio á moderniz. empres. e mellora da compet. nos sect. indust. e servizos Plan Galicia	Potenciación acceso empresarial á sociedade da información	1.530.000
721B	Apoio á empresa industrial e de servizos	Transferencia de capital a Meisa	1.049.679
	Total		227.041.716

Elaboración propia
Datos en euros
Fonte: Xunta de Galicia. Presupostos xerais da CA Galega

■ Cadro 2.57 Subvencións e axudas da Consellería do Medio Rural (capítulo VII). Galicia.2004-2005

	Programa	Concepto	2004	2005
344A	Desenvolvemento Comarcal	S.A. Desenvolvemento Comarcal de Galicia		1.500.000
422 D	Desenvolvemento rural	Adquisición de terras procedentes de arrendamentos históricos(*)	180.000	240.000
		Axencia Galega de Desenvolvemento Rural	10.974.838	11.689.992
		Convenio con Seiasa del Norte S.A.	519.750	
612A	Divulgación da tecnoloxía agraria	Fomento asociacionismo agrario	1.800.000	1.800.000
		Fomento maquinaria en común	1.955.368	1.844.565
613 A	Sanidade vexetal e animal	Programas sanitarios especiais (Corporacións Locais)	378.536	320.000
		Programas sanitarios especiais (empresas)	1.295.702	900.000
		Agrupacións de defensa sanitaria	2.721.760	2.721.760
		Plan apícola galego	480.810	480.810
614 A	Ordenación, reestruturación, fomento e mellora da produción agraria	Fomento de actividades agrícolas complementarias	2.070.000	2.000.000
		Fomento de sistemas e ciclos agrarios sostibles	885.935	900.000
		Produción integrada e outras técnicas	1.147.697	1.220.000
		Axudas a explotacións e cooperativas	35.783.109	40.285.923
		Abandono da produción leiteira	317.337	300.000
		Promoción de sementes e plantas de viveiro	825.000	1.200.000
		Mellora das explotacións (da eficiencia)	25.938.959	20.711.178
		Programa de Mellora Gandeira (a empresas)	4.471.800	3.935.000
		Programa de Mellora Gandeira (a familias e inst. sen fin de lucro)	2.737.985	2.883.645
		Indemnizacións compensatorias	6.733.755	10.439.069
		Reestruturación do viño	5.521.921	5.521.921
		Cese anticipado na actividade agraria	20.407.450	20.021.473
		Mellora calidade do leite nas explotacións	3.000.000	4.328.932
		Fundación Centro Tecnolóxico da Carne	1.000.000	1.000.000
		Fondo Galego de Garantía Agraria (FOGGA)	24.717.323	34.971.197
615A	Regulación das producións e mercados agrarios	Ordenación de Producción e Mercados Agrarios	6.123.236	9.123.236
		Promoción e comercialización agroalimentaria		80.000
712B	Apoio á moderniz. empresarial e mellora da compet. nos sectores indust. e servizos	Apoio á industrialización e comercialización	31.262.781	35.856.147
713 A	Fomento das industrias agroalimentarias	Apoio á industrialización e comercialización		
	Total		192.551.302	216.794.598

(*)Incluídos en distintos programas noutros anos

Datos en euros

Inclúe tamén ao FEOGA

Fonte: Xunta de Galicia. Presupostos xerais da CA Galega

■ **Cadro 2.58 Subvencións e axudas da Consellería de Pesca e Asuntos Marítimos (capítulo VII). Galicia. 2004-2005**

	Programa	Concepto	2004	2005
432A	Plan Galego de Investigación e Desen. Tecnol.	Axudas á investigación empresas públicas	11.582	
612B	Promoción cooperativa e social e divulgación da tecnoloxía pesqueira	Axudas a empresas para creación infraestruturas	270.000	
		Axudas a creación de empresas de servizos marítimos	210.000	
		Axudas a empresas turísticas vinculadas ao mar		240.000
		Axudas a empresas de servizos vinculadas ao mar		240.000
612V PLAN GALICIA	Promoción cooperativa e social e divulgación da tecnoloxía pesqueira. PLAN GALICIA	Axudas a pesca costeira artesanal	3.879.906	3.869.711
614 B	Orden, reestrut. fomento e mellora da produc. pesqueira e cult. mariños	Desenvolvemento de proxectos pilotos		
		Axuste do esforzo pesqueiro	2.963.088	6.158.036
		Paralización temporal e outras compensacións financeiras	1.699.419	
		Compensación por paralización. Temporal a familias	915.071	
614V PLAN GALICIA	Orden, reestrut. fomento e mellora da produc. pesqueira e cult. mariños. Plan Galicia	Banco GTS (baixura: axuste esforzo +N/C)	500.000	500.000
		Medidas de carácter socio-económico. Plan Galicia	6.251.497	6.249.070
615B	Regulación das producións e mercados pesqueiros	Axudas saturación de mercados	177.311	
		Axudas transporte concentración de mercados	182.200	
		Audas fomento parámetros calidade mercados	182.311	
615V PLAN GALICIA	Regulación das producións e mercados pesqueiros Plan Galicia	Equipamentos para o desenvolvemento pesqueiro	471.000	
721A	Apoio á empresa do sector primario	Renovación da flota pesqueira. Convenio IGAPE	40.906	
721 B	Desenvolvemento sostible da explotación de recursos mariños	Desenvolvemento da acuicultura e dos cultivos mariños	13.264.031	27.258.401
		Promoción, fomento da calidade e novas saídas prods. mariños	44.212	45.103
		Axudas ao fomento da internacionalización	44.211	29.595.384
		Cofinanciación incorporación fondos europeos	929.100	929.100
		Promoc., fomento calid. e novas saídas prods. mariños (familias)	88.423	90.206
721V PLAN GALICIA	Apoio á empresa do sector primario. Plan Galicia	Axudas á transformación e conservación de produtos do mar	46.060.900	48.326.861
		Construción de novos buques pesqueiros. Plan Galicia	33.670.010	
		Axudas investimento equipamento portos pesqueiros	1.937.874	1.976.949
		Axudas á acuicultura e cultivos mariños	4.000.000	
Total			113.322.052	129.949.821

Datos en euros

Inclúe tamén ao IFOP

Fonte: Xunta de Galicia. Presupostos xerais da CA Galega

■ **Cadro 2.59 Subvencións e axudas da Consellería de Medio Ambiente (capítulo VII). Galicia. 2004-2005**

	Programa	Concepto	2004	2005
342 A	Protección e mellora do medio ambiente ⁽¹⁾	Medidas compensatorias no contorno dos espazos protexidos (empresas)	248.263	205.358
		Medidas compens. no contorno dos espazos protex. (familias e instts. sen fin de lucro)	715.920	500.353
		Axudas para a ordenación da actividade cinxética e piscícola	595.405	1.320.937
		Axudas para a conservación da biodiversidade	93.433	150.000
		Subvencións en materia de medio ambiente industrial	503.358	515.000
		Axudas para a protección de animais domésticos	80.000	60.000
		Protección de animais domésticos e salvaxes en cautividade	120.200	
		Promoción da implantación da axenda 21 en Galicia	243.841	170.000
		A familias e Institucións sen fins de lucro	90.000	
		Leader Asociación río Lor	60.000	
		Accións de desenvolvemento sostible ao exterior	109.159	30.000
422 C	Prevención e defensa contra incendios forestais (Plan Forestal de Galicia) ⁽²⁾	Subvención empresas privadas por investimentos de prevención de incendios	1.500.000	1.700.000
614 C	Orden, reestrut. fomento e desenvolvemento do sector forestal (Plan Forestal de Galicia) ⁽¹⁾	Axudas empresas privadas para a creación e mellora das masas forestais	28.878.428	30.813.453
		¡ Confederación Hidrográfica do Norte	100.000	250.000
		Axudas á creación e mellora das masas forestais		1.215.149
		Ao Mj de Agricultura, Pesca e Alimentación	292.213	1.215.149
Total			33.480.220	38.295.399

Datos en euros

(1) Só comprende subvencións a empresas, non a familias, institucións sen fins de lucro, corporacións locais e organismos autónomos administrativos da Comunidade Autónoma

Fonte: Xunta de Galicia. Orzamentos xerais da Comunidade Autónoma Galega